

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 133.

Sobota, 5 (17) Czerwca.

1865 r.

Wychodzi codziennie oprócz dni następujących po Świątach uroczystych i niedzielach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, Ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 4, za 2-krotne k. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Rok 2.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się; — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 k. 60. — Kwartalnie rs. 2 k. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się Rs. 1.

S P I S R Z E C Z Y.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Rada administracyjna.
DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Przegląd polityczny. — Kronika kościelna. — Przyjęcie deputacji. — Porównanie powstania w Polsce i Stanach Zjednoczonych. — Gmina ewangelicko-luterska. — Fundusze narodowe; polacy w armii włoskiej. — Wyroki w Tyrolu. — Demonstracje w Wenecjańskim; usposobienie Wenecji. — Rozkaz jen. Bixio. — Bandyci. — Kwestja rzymsko-włoska. — Sprawa p. Virchowa. — Wniosek v. d. Heydta. — Róża Bonheur. — Amnestja Johnsona; Jefferson Davis. — Uchwała pułku peczorskiego. — Nominacje. — Dochturów. — Jen. Teplakowa. — Otwarcie wystawy w Moskwie. — Pożar w Kownie. — Trakt z Grodna do Słonima. — Płodność. — Jarmark wełniany w Poznaniu i Warszawie. — P. Haas. — *Desiderata*. — Markizy. — Dziwne porody. — Wicher. — Ameryka. — Anglja. — Austrja. — Belgja. — Francja. — Hiszpanja. — Meksyk. — Szwecja. — Turcja. — Włochy. — Kronika. — Fejleton (Jeden z tysiąca; c. d.).

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, d. 4 (16) Czerwca.

Rada Administracyjna Królestwa, postanowieniem z d. 13 (25) Kwietnia r. b., N. 12475, zapis rs. 90 czyli złp. 600, na fundusz wieczysty dla kościoła parafjalnego w Gozlicach, przez księdza Franciszka Salezego Gottner, emeryta, testamentem urzędowym na d. 26 Marca (7 Kwietnia) r. z. sporządzonym, uczyniony, w myśl art. 910 K. C. z zachowaniem praw osób trzecich i pod warunkami bliżej w testamencie wyszczególnionemi, zatwierdziła.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa d. 4 (16) Czerwca.

We Francji zakomunikowano ciału prawodawczemu dekret cesarski przedłużający posiedzenia do 30-go czerwca włącznie. Powszechnie sądzą, że powinno jeszcze nastąpić nowe przedłużenie do 7-go lub 8-go lipca. P. Carnot, korzystając z rozpraw nad budżetem miał mowę, w której zgromadził wszystkie znane już ogólni-

ki i deklamacje, jakich niegdyś używano przeciwko Rosji, a które podobne są do tych starych monet, co tak długo przechodziły z rąk do rąk, iż potem z wahaniem przyjmują je ci, którym takowe przedstawiają. Dla tego też mowa p. Carnot spełzła na niczem; żaden deputowany, żaden mówca rządowy nie uznał potrzeby odpowiedzi na nią, a p. Carnot małym kosztem mógł sobie sprawić tę przyjemność, iż dał znak życia swoim wyborcom. Podczas rozpraw nad budżetem spraw wewnętrznych, posiedzenie głównie stało się zajmującym z powodu rozpraw nad tajemnicą działań wyborczych i nad płacami udzielanymi pod różnemi pozorami niektórym mem. Kwestję tę podniósł p. Glais-Bizoin, a rozprawy wkrótce przybrały burzliwy charakter; mówca zmuszony został skrócić swoją mowę, gdyż większość krzykami swemi, często ją przerywała. Niektóre punkta dotknął z wielką śmiałością, a mianowicie gwałty nocne dokonane podczas zamachu stanu, co spowodowało gwałtowną odpowiedź deputowanego miasta Agen, konserwatysty, p. Noubel. P. Malézieux, nowo nabyty członek opozycji, przywrócił spokój w zgromadzeniu. P. Ollivier zabrawszy głos po pp. Rouher i Picard, skorzystał z tego dla udzielenia nauki całemu zgromadzeniu, rządowi i jego stronnikom, których skłaniał do okazywania większej godności względem opozycji, ostro ganiąc postawę tej ostatniej. Nareszcie dział budżetu, który spowodował tak ożywione rozprawy, przyjęty został 233 głosami przeciwko 22.

Z powodu powrotu cesarza Napoleona do Paryża, miało nastąpić w d. 14-m urzędowe przyjęcie w Tuileries. Ciało dyplomatyczne, które o to upraszało, miało być przyjętem naprzód. Na księciu Napoleonie, jakby się zdawało, cięży

prawdziwa fatalność. W dniu 11 b. m. miał on mieć posłuchanie u cesarza; posłuchanie to musiano odłożyć z powodu wypadku, który mógł mieć nieszczęśliwe następstwa. Księżę Napoleon wracając z Meudon, wypadł z powozu i musiano go przenieść napowrót do jego rezydencji letniej. Jakkolwiek mocno potłuczony został, stan jego nie budzi obaw.

Jednym z ostatnich czynów cesarzowej-rejentyki było udzielenie orderu legji honorowej słynnej artystce-malarce, pannie Róży Bonheur; sprawiło to pewne wrażenie, gdyż kobietom dotychczas nie udzielano podobnej nagrody.

Podług korespondencji do *Köln. Z.*, mieszkańcy Algierji chcą wystawić na jednym z głównych placów miasta Algieru pomnik Napoleonowi III; cesarz zaś postanowił, że plac ten będzie zwany placem Karola X, zdobywcy tego kraju. Telegram z Paryża donosi, że *Monitor* z 14-go zaprzecza wiadomości jakoby generałowie armji afrykańskiej Deligny i Legrand mieli się pojedynkować.

Floty pancerne Anglii i Francji wkrótce mają zbratać się z ludnością zamieszkującą wybrzeża obu krajów. Pierwszą myśl tej wzajemnej grzeczności powziął mer miasta Sutherland, lecz cesarz Napoleon urzeczywistnił ją, nietylko upoważniając francuzkie okręta tego rodzaju do odwiedzenia główniejszych portów W. Brytanji, lecz zapraszając gabinet londyński, aby tenże dozwolił rozwinąć w obec wybrzeży francuzkich siły zbrojne Anglii, należące do nowej jej marynarki. Admiralicja przyjęła to przyjazne zaproszenie, a lord Paget, zawiadamiając o tym wypadku 11-go wieczorem na ucztę wydanej księciu Walji przez korporację rybaków, dodał, że to stanowi zakład przyjaźni i przychylnych uczuć pomiędzy dwoma wielkimi narodami za-

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

JEDEN Z TYSIĄCA.

SZKIC POWIEŚCIOWY SPÓŁCZESNY

przez

E. Z.

(ciąg dalszy, patrz Nr. 131.)

IV.

Wacław całą noc spać nie mógł. Ciągłe tętniły mu w uszach ostatnie wyrazy hrabiego. Hrabina miała dla niego urok zakazanego owocu. Teraz Wacław zaczął przeklinać chwilę w której się z nią poznał, hrabina wydała mu się zupełnie prozaiczną istotą — a do hrabiego powziął wstręt niepokonany. Nad ranem dopiero Wacław usnął. Obudził się w złym niezmiernie humorze, wszystko go gniewało. Przy śniadaniu Zosia zrobiła uwagę że Wacław jest nie swój. Zapewne musiałeś się źle bawić wczoraj w Nagórkach — rzekła Zosia.

— Zupełnie tak samo jak ty z panem Stanisławem! gniewnie powiedział Wacław.

Zosia zamilkła, a Wacław wyszedł na podwórze w jeszcze gorszym humorze. Wybił swego ulubionego wyłża, którego wybrałszy złą porę przybiegł łasić mu się, wykrzyczał chłopaka w stajni i nareszcie zamknął się w swoim pokoju. Wacław nie poszedł na obiad, co nabawiło niezmiernego kłopotu jego matkę która myślała że zachorował. Po obiedzie Wacław

odebrał list z poczty, w którym jego dobry znajomy Henryk Pelson, malarz donosił mu że jutro do niego przyjeżdża. Ta wiadomość wprawiła w lepszy trochę humor Wacława, kazał sobie okulbaczyć konia i pojechał w pole. Mimowolnie jakoś skierował konia na drogę do Nagórek. Już dojeżdżał do wsi zamyślony, gdy spotkał rządę z Nagórek, od niego dowiedział się że hrabia już wyjechał. Nie wiem dla czego, ale ta wiadomość uradowała Wacława, zwrócił jednakowoż konia nazad i powrócił do domu, prawie wesoly. Przyjechawszy zajął się wyprawieniem koni po Pelsona, którego przyjeżdżał z Warszawy koleją żelazną, a że do najbliższej stacji było sześć mil drogi, przeto konie posyłało do kolei na noc. Wacław wchodząc do dworu zastał matkę i siostrę siedzące na ganku po którym pięły się liście dzikich winogron, dawały one lekarstwo podżyłej już wiejskiej kobiecie, i — nauczyły ją jak go trzeba używać.

— Jeśli panie mają jaki interes do kolei to proszę mi powiedzieć, posyłam dzisiaj konie, rzekł Wacław wchodząc na ganek.

— Po kogo? spytała się pani Orlińska.

— Przyjeżdża do mnie jutro Henryk Pelson — z Warszawy.

— Czy to ten malarz? żywo zagadnęła Zosia.

— Tak jest, on sam! odpowiedział Wacław.

— Nigdyś mi nie mówił o tem że się znasz z Pelsonem.

— Od dawna już i nawet bardzo dobrze znamy się, byłem z nim razem długi czas w Monachjum — rzekł

Wacław.

— Niezmiernie ciekawa jestem go poznać — obrazy jego są śliczne.

— O! z pewnością ci się podoba, wierzaj mi.

Zosia została niezmiernie zainteresowana tym niespodziewanym przyjazdem malarza i z niecierpliwością oczekiwała jutra. W każdym razie osobistość posiadająca talent i wykształcenie musiała wzbudzić ciekawość w Zosi. Prócz bowiem jedynego sąsiedztwa w którym bywała czasami z matką i rzadkich wycieczek do Warszawy lub do krewnych, Zosia nie bywała nigdzie, trudno bowiem było szukać towarzystwa u takich panów Janów i Klemensów.

Henryk Pelson przyjechał rzeczywiście nazajutrz. Z obiadem czekano na niego. Pelson z powierzchowności wyglądał wcale niepokaznie; błydy, nosił brodę i wasy które mu rosły nadzwyczaj rzadko, ubrany był bardzo starannie, prawie z przesadą; mógł on mieć lat dwadzieścia siedm, — miał wielki talent, nie można również tego powiedzieć żeby nie był wykształconym i pracowitym. Obrazami swemi zjednał już sobie pewne imię i rzeczywiście ładne to były obrazy. Nie uderzały one wielkością myśli, oryginalnością i śmiałością pomysłu i wykonania, ale były starannie wykończone i rysunek ich był poprawny. Cechą wszystkich kompozycji Pelsona była jakaś misterność i dziwna słabość charakteru jego postaci. Wpływało to z usposobienia wewnętrznego malarza. Pelson był człowiekiem słabym, przytem był on patriotą marzycielem. Ludzi takich u nas można na-

chodu. Na tejże uczcie lord Brougham miał mowę, w której zalecał mężom politycznym Stanów Zjednoczonych, aby z umiarkowaniem korzystali z zwycięstwa odniesionego nad przeciwnikami ich południowcami. Dzienniki ministerjalne i urzędowe francuzkie, wciąż usiłują uspokoić umysły co do wypadków jakie mogłyby nastąpić w Meksyku. Z każdym dniem, powiada korespondencja z Nowego Jorku umieszczona w *Monitorze*, w Stanach Zjednoczonych występują nowe fakta, które wykazują z jaką przesadą prasa przyjęła mniemane powodzenie usiłowanych werbunków do Meksyku. Władze związkowe ze swojej strony okazują coraz większą gotowość niedozwolenia, aby ze Stanów Związkowych miała wyjść jakakolwiek wyprawa, i opierają się w tym względzie na prawie z 1818 r., tyczącem się wywozu broni.

Ostatnie wiadomości z Ameryki, sięgające do 3-go czerwca, donoszą, że generał Sherman w pożegnalnym rozkazie dziennym, uprzedza żołnierzy, aby niewdawali się w awanturnicze wyprawy, i skłania ich do oddania się spokojnym zajęciom. Jefferson Dawis przywieziony został do Washingtonu, zapewne dla osądzenia.

Układy toczące się pomiędzy stolicą apostolską a pełnomocnikiem Wiktora Emanuela, które początkowo prowadzone były poufnie, po za obrębem św. kolegijum, obecnie przedłożone zostaną komisji składającej się z kardynałów; nie jest to środek dla ich przyspieszenia,—powiada z tego powodu *Ind. Bel. Nazione* zapewnia też, że jakkolwiek papież sprzyja tym układom, jednakże takowe napotykają na opór niektórych osób wpływowych, i że wszelkie trudności nie są jeszcze załatwione. Paryżkie dzienniki ministerjalne niezachowują zresztą żadnej wątpliwości co do ostatecznego wypadku tych układów. *La Fr.* przekonana, że pomyślnie przeprowadzenie układów, pociągnie za sobą porozumienie się co do niektórych innych kwestij nie duchownych, powiada iż dzisiaj rząd włoski przyjmie 20 milionów długu papieżkiego. Wciąż jeszcze zapewniają, że w miejsce traktatu czyli umowy obustronnej, nastąpi wymiana listów, z których jeden będzie obejmował propozycje króla, drugi zaś przyjęcie tych propozycji przez papieża. Po tych pierwszych listach, nastąpią inne donoszące o odebraniu i potwierdzeniu poprzednich, i w ten sposób cała sprawa zostanie załatwiona. Papież postępując w ten sposób uniknął by konieczności przyznania p. Vegezzi charakteru ministra

pełnomocnego króla włoskiego; okoliczność ta niedozwala pokładać wielkiej wiary w wiadomość podaną przez *La Fr.*, w przedmiocie porozumienia się co do kwestij politycznych.

Telegram z Rzymu donosi, że papież przyjmował na prywatnem posłuchaniu Omera Paszę, jeneralissimusa armji tureckiej. Tegoż samego dnia generał Montebello wydawał wielki obiad dla generała tureckiego.

Pruska izba deputowanych na posiedzeniu z 13-go, odrzuciła znaczną większością głosów projekt do prawa tyczącego się spłaty kosztów spowodowanych przez wojnę duńską, i przyjęła wnioski swej komisji. P. Bismarck który dwa razy zabierał głos, nieomieszkał wykazać całej niekonsenkwencji izby ze względu na rezultat otrzymany, który całkowicie odpowiedział programowi jaki przed półtora rokiem postawiony został przez stronnictwo narodowe. „Odmawiacie nam pieniędzy, twierdząc iż niemacie zaufania w ludziach którzy kierują polityką; lecz gdybyście byli sobie powiedzieli, że główną osobą która istotnie kieruje polityką pruską jest król, wówczas niezawodnie mielibyście zaufanie. Wyrzucacie nam jeszcze, że polityka, nasza wywołała współposiadanie z Austrią, lecz gdybyśmy się byli kierowali waszą polityką, mielibyśmy dzisiaj 32 współposiadaczy, a pp. Könnertitz i Niepe rządiliby księstwami. Chcąc dać wyobrażenie o przyjaznych uczuciach dla Prus przypisywanych księciu Augustenburgskiemu, p. Bismarck przytoczył, iż książe rzekł do niego w roku zeszłym: „Po coście przyszli do księstw, myśmy was tam nie wzywali.” Przemawiając powtórnie przy końcu posiedzenia p. Bismarck oświadczył, że książe Augustenburgski, tak mało uczynił ustępstw Prusom, że dziś mogą one każdej chwili więcej uzyskać od Austrii. „Niechrońmy się, powiedział dalej, po za osobę króla, składamy mu nasze sprawozdanie, a on poleca co należy uczynić. Gdyby królewska polityka niepodobała mi się, wówczas mógłbym wziąć dymisję.”

„I tak” powiada jeden z berlińskich organów konserwatystów, „wówczas gdy synowie ojczyzny z radością krew swą wyleli dla honoru Prus, izba odmawia pieniędzy.”

Z mocy rozkazu pruskiego prezesa rada ministrów ogłoszonego w Altonie, statki szlzewicko-holsztyńskie, które będą upoważnione do używania flagi pruskiej przy wejściu do portów pru-

skich, będą traktowane na równi ze statkami krajowemi.

Na posiedzeniu austriackiej izby deputowanych z 14-go, deputowany Brintz zapowiedział, iż wystąpi z dwoma następnymi interpelacjami do ministra spraw zagranicznych. „Czy rzeczywiście postanowiono już zwołać stany szlzewicko-holsztyńskie podług prawa wyborczego z 1854 r. a nie podług prawa z 1848? Czy rząd ma na widoku wydalenie księcia Augustenburgskiego z księstw i czy usiłuje tego dokonać chociażby drogami pośredniemi?” *Wien.* Z. ogłasza w dziele urzędowym list cesarza austriackiego do hrabiego Zichy, znoszący sądy wojenne w Węgrzech, którego treść podajemy poniżej. Z Wiednia piszą do dzienników peszteńskich w przedmiocie zgromadzenia się sejm węgierskiego, że dekret zwołujący będzie podpisany w dzień św. Stefana, 3-go sierpnia, i że sejm zostanie otwarty w ciągu października.

Podług korespondencji z Berlina do *Schles. Z.* wielki książe Oldenburgski miał istotnie układać się o ustąpienie Prusom swoich praw, w zamian za wynagrodzeniem, lecz niezawarto żadnej formalnej umowy; ograniczono się na rozpatrzeniu i przyjęciu tege ustąpienia w zasadzie.

Depesza z Aten z 9-go czerwca donosi, że król Jerzy tegoż dnia otworzył posiedzenie greckiej izby deputowanych. W mowie tronowej powiedziano, że rząd za jmuje się zawarciem układów o spłcenie pożyczki z 1832 r., co pozwoliło by następnie zadosyć uczynić późniejszym zobowiązaniom. Zapowiedzianych jest kilka ważnych projektów do praw.

* Doroczna uroczystość B ożego Ciała, jedno z największych świąt w katolickim kościele, obchodzoną była w Warszawie w duchu przykładnej i żarliwej pobożności. Solenne nabożeństwa odprawiały się we wszystkich kościołach, głównie jednak mieszkańcy skierowali się z rana ku kościołowi katedralnemu, a po południu ku kościołowi s-go Aleksandra, w których w pierwsze święto oktawy Bożego Ciała odbywać się zwykły uroczyste procesje. Deszcz padający z rana około godziny 10-ej i nie pewna później pogoda, przy zachmurzonym horyzoncie, przeszkodziły urzędzeniu ołtarzy na ulicach miasta, i dla tego całe nabożeństwo odbyło się wewnątrz katedralnego kościoła; nabożeństwo to w obec całego składu kapituły, licznego duchowieństwa i niższego kleru, oraz w obec wielu dygnitarzy wojskowych i cywilnych, celebrował pontyfikalnie JW. imci ksiądz Rzewuski biskup-nominat pruski wikariusz jeneralny warszawski. Procesje pod kościelnem sklepieniem odbyły się do czterech ołtarzy, mianowicie: przed ołtarzem trzech Króli, w kaplicy Pana Jezusa, w kaplicy Matki Boskiej i przed

potkać wielu, osobliwie kobiety podlegają tej chorobie. Pelson miał usposobienie kobiety. Marzył o Polsce jakiejś eterycznej i nadziemskiej, wieńczyć skroń swoją koroną cierniową, jako członek wybranego od Boga narodu, który krzyżują niewinnie,—to był patriotyzm jego, z którym wszędzie występował i który odbijał się w jego kompozycjach. Pelson był bardzo uczciwym człowiekiem, i dla tego to Waclaw spotkałszy się z nim za granicą polubił go bardzo. Choć śmiał się z jego marzeń i utopij, malarz nie brał mu tego za złe, natura kobieca jego potrzebowała szukać przyjaźni takiego człowieka jakim był Waclaw ognisty i silny. Waclaw lubił Pelsona, którego przywiązał się do niego prawdziwie po kobiecemu, mimowoli coś go ciągnęło do Waclawa. Zosia została zawiedziona w swoich oczekiwaniach; inaczej wyobrażała sobie malarza, a inaczej zupełnie go znalazła. Pelson rewny i tkliwy aż do zbytku, obudził w niej litość z początku, później Zosia zaczęła dla niego doznawać jakiegoś współczucia, z którego sama sobie nie była w stanie zdać sprawy. Zdawało jej się że malarz niezmiernie wiele cierpiał i cierpi. On sam o sobie tak samo myślał. Chociaż żeby go kto się zapytał dla czego jest tak nieszczęśliwy, niewiedziałyby sam co ma na to odpowiedzieć. W istocie zaś był bardzo szczęśliwym; miał majątek który wystarczał aż nadto dla niego, miał talent, był lubianym, marzycielstwo tylko patriotyczne robiło go nieszczęśliwym. Wychowywała go matka, istota nerwowa w wysokim stopniu, i ona to zrobiła z malarza takiego człowieka, uważając za ideał podobnego rodzaju istotę. Pelson był bardzo przyjemnym, miał dużo do powiedzenia i umiał wypowiedzieć swoje myśli, trzeba się było tylko przy-

zwyczaić do przewracania oczu i egzaltacji malarza, które z początku musiały koniecznie razić każdego. Zosia jednakowoż wkrótce przywykła do tego i znalazła prawdziwą przyjemność w towarzystwie malarza, którego ze swej strony był uderzony pięknoscią Zosi.

Nad wieczorem Waclaw wyciągnął malarza i Zosię na przechadzkę, chciał im pokazać swoje gospodarstwo. Oprowadzał ich wszędzie, pokazywał im bydło, owce, nowe budynki które rozpoczął stawiać i opowiadał co myśli jeszcze nowego zrobić i wprowadzić.

— Musisz mi Henryku zrobić plan całego gospodarstwa, powiedział Waclaw do malarza—chcę bowiem żeby u mnie wygoda i pożytek były połączone z pięknoscią.

— Ależ mój Waclawie—przerwała mu Zosia—także wymagasz od pana Pelsona żeby ci robił plany w którym miejscu masz postawić oborę, to już zupełnie nie wchodzi w zakres malarstwa.

— Owszem pani—rzekł malarz z właściwą mu przesadą—ja bym chciał żeby u nas było tak pięknie, tak uroczo jak nigdzie, i dla tego jeżeli Waclaw chce według mego planu postawić budynki, to mu muszę zaraz powiedzieć jakbym ja to zrobił. Tu malarz zaczął obszernie rozwodzić się, w którym miejscu posadzić drzewa i jakiego gatunku mianowicie, jakie nadać kształty rozmaitym budynkom, co trzeba rozwalić ażeby nie zasłaniało widoku, zgoda że malarz w jednej chwili utworzył prześliczny pejzaż.

— Szkoda tylko, rzekł Waclaw, że nie mogę uskutecznić twoich planów, na to niewystarczyłoby mi majątku, ale w każdym razie postaram się zastosować w niektórych rzeczach do tego co powiedziałeś.

A teraz—dodał Waclaw, chodźcie pokaże wam moje konie.

Gdy weszli na okólnik przed stajnię, Waclaw kazał wypuścić na podwórze dwa swoje wierzchowe konie, mówiąc do Pelsona, że zobaczy prawdziwie piękny widok. I na prawdę było na co popatrzeć. Naprzód stangret wypuścił czteroletniego ogiera gniadego, imieniem Sztudgard, pochodził on bowiem ze Sztudgardu. Koń zobaczywszy się swobodnym, radośnie naprzód wciągnął nozdrzami powietrze—wyciągnąwszy szyję—a potem zarżał. Drugie rzenie dało się słyszeć ze stajni i wyleciał z niej siwy ogier pół krwi—był to Alkohol na którym wczoraj jeździł Waclaw z hrabiną. Sztudgard stanął zdziwiony tą obecnością drugiego konia, grzywa mu się zjerzyła, oczy krwią zaszyły i poszedł naprzeciwko śmiałka. Dwa konie powąchawszy się i z przytłumionym rzeniem spięły na siebie. Pojedynek byłby z pewnością śmiertelny, lecz stangret z chłopakiem stali już gotowi. Dało się słyszeć trzaśnięcie z bata, i oba konie popędziły w szalonym biegu, przeskakując barjery i przeszkody,—i wściekle zwracając się ku sobie. Trzaśnięcie z bata, znów ich zwracało w inną stronę, i tak ciągle trwała gonitwa.

— Prześlicznie! rzekł malarz zachwycony, gdyby to można zobaczyć jeźdźców na tych koniach!

— Siadaj na którego chcesz, ja siadę na drugiego—zawołał Waclaw. Malarz się zmieszał. Zosia to zauważyła i okiem dała znak Waclawowi, żeby nie wzywał malarza.

— No to ja sam pojadę! rzekł Waclaw, pokażę ci skok jakiego nawet i na wyścigach nie zobaczysz. Waclaw kazał okulbaczyć Sztudgarda. Z wielkim

ołtarzem zesłania Ducha Świętego, przed którymi odśpiewane zostały kolejno cztery ewangelje: 5-go Marka, 5-go Łukasza, 5-go Jana i 5-go Mateusza. W czasie procesjonalnego pochodu w pośród ścieszonych mas zebranego ludu asystowali dostojnemu celebrantowi: generał-lejtnant, senator Mazurkiewicz i rzeczywisty radca stanu b. dyrektor główny komisji rządowej przychodów i skarbu Bagniewski; podpory baldachinu nieśli: generał-major Witkowski prezydent miasta, p. o. sekretarza stanu przy radzie administracyjnej rzeczywisty radca stanu Zaborowski, rzeczywisty radca stanu Szemioth, vice-prezes banku polskiego, radca stanu Krzyżanowski, dyrektor wydziału wyznań w komisji rządowej spraw wewnętrznych i duchownych, referendarz stanu Stronczyński i zostający do szczególnych poruczeń przy namiestniku królestwa, pułkownik Lachnicki. Orkiestra katedralna odegrała mszę Sztewicha C. major; natłok w kościele był tak wielki, że kilka niewiast zemdlonych wynieść było potrzeba. Plac około kościoła, ulicę S-to Jańską i plac pod Zygmuntem kilkonasto-tysięczna zalegała ludność. Cechy wystąpiły z chorągwiami i światłem jarzącym; chorągwi było 31; w czasie nabożeństwa deszcz nie padał wcale. Po obiedzie nieszpory odprawił ks. Sotkiewicz kanonik gremjalny.

W parafii 5-go Aleksandra podobny obchód miał miejsce po południu; po drobnym i krótko trwałym deszczu, około szóstej godziny pokazało się słońce i zwolna ustąpiła się pogoda pozwalająca odbyć się procesji po placu cmentarza kościoła stanowiącym, łańcuchami okolonym. I tu nabożeństwo Bożego Ciała celebrował również JW ks. biskup Rzewuski. Pierwsza ewangelja odśpiewana została wewnątrz kościoła, trzy zaś inne zewnątrz, przed ołtarzami, z których jeden urządzony był pod kolumnadą perystylu od strony Nowego Świata, zaś dwa pod ścianami kościoła w narożnikach po obu stronach perystylu frontowego. W procesji tej uczestniczyły także niektóre zgromadzenia rzemieślnicze; dziewice w białych welonami kryte niosły chorągwie, inne znów rzuciły kwiaty przed niosącym przynajświętszy sakrament celebrantem. Kilka tysięcy narodu zalegało plac przedkościelny, łącząc swe modły i pienia z uroczystym śpiewem kapłanów.

Kościół kks. reformatów na podobny obchód zgromadził również kilka tysięcy pobożnych, — procesja odbyła się po krzyżankach kościoła, nabożeństwo celebrował ks. Prokop Lipiński eks-prowincjał, przy współdziałaniu miejscowych zakonników.

W przyszłą niedzielę dalsze procesje odbywać się będą, z rana: z kościoła św. Krzyża, kościoła Panny Marji, oraz na Pradze, — po południu z kościoła św. Karola Boromeusza i po-dominikańskiego, tudzież na cmentarzu powązkowskim, — w konkluzję wreszcie oktawy Bożego Ciała, z kościoła karmelickiego na Lesznie i po-trynarskiego na Solcu.

* *Siew. Pocz.* Dnia 29-go maja, o godzinie pierwszej po południu, Najjaśniejszy Pan raczył przyjmować w białej sali pałacu zimowego kilka deputacji oraz osób oddzielnych, przybyłych z gubernij dla znajdowania się na pogrzebie w Bogu spoczywającego Cesa-

rzewicza Wielkiego Księcia Mikołaja Aleksandrówicza, i dla wynurzenia Najjaśniejszemu Cesarzowi i Najjaśniejszej Cesarzowej uczuć wiernopoddanych głębokiej boleści, z powodu straty poniesionej przez Rodzinę Cesarską i całą Rosję. Do nich przyłączyli się reprezentanci szlachty gubernji st. Petersburgskiej i st. petersburgskiej gminy miejskiej. — Najjaśniejszy Pan, przeszedłszy do środka sali w towarzystwie Cesarzowiczki Następcy Tronu Wielkiego Księcia Aleksandra Aleksandrówicza, zatrzymał się, i wyrzekł następujące wyrazy, które wywarły głębokie, widoczne wrażenie, na wszystkich obecnych: „Pragnąłem was widzieć panowie, aby osobiście oświadczyć wam, od Siebie i w imieniu Cesarzowej, Naszą serdeczną wdzięczność za spółdziałanie całej rodziny ruskiej w naszym smutku rodzinnym. Jednomyslności, z jaką wszystkie stany wynurzyły nam swe spójzucie, przęjęła nas głęboko i była dla nas jedyną pociechą w owej bolesnej chwili. W jednomyslności tej nasza siła, i dopóki ona istnieje będzie, nie potrzebujemy się lękać ani zewnętrznych ani wewnętrznych wrogów. Zmarłemu Synowi przeznaczono było, podczas podróży Jego po Rosji w 1863 roku, być także świadkiem podobnej jednomyslności, wywołanej wówczas pokuszeniem się wrogów naszych na starożytną własność ruskich i na jedność państwa! Proszę was panowie, przenieść na terazniejszego Następcę Mojego (Najjaśniejszy Pan wskazał przytem na Jego Cesarską Wysokość Następcę Tronu), te uczucia, któreście żywiłi dla zmarłego Jego Brata. Za Jego zaś uczucia dla was, Ja poręczam. Kocha on was zarówno gorąco, jak Ja was kocham i jak was kochał zmarły. Módlcie się do Boga, aby zachował Go nam dla przyszłej pomyślności i sławy Rosji! Raz jeszcze, dziękuję wam panowie, z duszy.“ — Wyraz oblicza wszystkich, łączy prawie we wszystkich oczach, mogły przekonać Najjaśniejszego Pana, że słowa Jego przeniknęły do serca tych, do których zwrócone były, i przechowują się niestarte w ich pamięci.

* *Rus. Inw.* Kiedy przed niejakim czasem Ameryka witała flotę ruską przy swych brzegach, prasa jej zwróciła uwagę na szczególniejszą paralellę historyczną w losach obu mocarstw, z których jedno jest najobszerniejsze w starym świecie, a drugie w nowym. W Rosji i Stanach Zjednoczonych jednakowo dziesiątki narodowości skupione w jedno; tu pad tarczą narodowości ruskiej — tam angielskiej. W obu krajach młode, lecz postarzałe wiekami społeczeństwo dalekie jest jeszcze do zbadania u siebie wszystkich miejscowości, a nietknięte bagactwa tu i tam czekają ręki i trudu pracownika. Prawie jednocześnie podniesiony został w Rosji i w Stanach Zjednoczonych sztandar „swobody dla wszystkich”. Zaraz potem widzimy walkę północy Stanów Zjednoczonych, która przyjęła ten sztandar z powstałem południem. Północ opiera się w walce z południem na wyswobodzonych murzynach i poskramia je masą sił. Prawie jednocześnie w prowincjach polskich rozpoczęła się toczona była walka przez wojska ruskie, znajdujące poparcie w ludności wiejskiej, która otrzymała swobodę. Doprowadziła ona do tychże samych rezultatów: powstanie przytłu-

trudem wpędzono ogiery do stajni i przyprowadzono Waclawowi ślicznego araba, na którego skórze wystąpiło tysiące żył, krzyżujących się z sobą. Waclaw dosiadł Sztudgarda, odjechał w drugi koniec podwórza i rozpędziwszy konia przesadził na nim wóz w drągach, stojący o kilkadziesiąt kroków od miejsca w którym stała jego siostra z malarzem, i tuż przed niemi osadził konia na zadnich nogach w miejscu. Malarz widząc tak blisko siebie konia przestraszył się niezmiernie. Zosia z dumą spojrzała na swego brata, a widząc malarza przestraszonego powstało w niej uczucie jakiejś macierzyńskiej litości dla niego, tak jak tego doświadczają kobiety na widok małego przestraszonego dziecka. Zosia pogłaskała konia, a malarz osmielony jej przykladem, zbliżył się do Sztudgarda i pogłaskał go także, ale z taką bojaźnią jakbyśmy naprzykład głaskali pięknego tygrysa odwróconego grzbietem od nas w klatce, w każdej chwili gotowi usunąć rękę z bojaźni żeby nas nie skaleczył. Zosia prawie że się gniewała na Waclawa za ten skok którym przestraszył tak malarza. W jej oczach, Pelson obdarzony talentem, nie był obowiązany do wyprawiania skoków na koniu, chętnie wybaczyla malarzowi jego dziecinną obawę, i chcąc go uwolnić od powtórzenia tej sceny do której Waclaw miał wielką ochotę, oświadczyła chęć powrotu do domu. Waclaw zsiadł z konia i wszyscy udali się do dworu. Na dziedzińcu przed dworem stała bryczka, którą w tej chwili widać ktoś przyjechał.

— A! otóż i pan Stanisław! zawołał Waclaw.

— Kto to taki? spytał się malarz.

— Zaraz zobaczysz! zapoznam was z sobą.

Ten pan Stanisław którego tak nie lubiła Zosia,

starał się o nią. Była to postać aż nadto pospolita, nie był on ani ładny, ani brzydki, twarz jego nie miała żadnego uderzającego rysu w którymby się wybitnie malowała jakaś namiętność, lub inna szczególna cecha charakteru. Nie był on ani rozumny ani głupi, miał ładne nazwisko i dosyć znaczny majątek. Zawsze był ubrany i uczesany według najwziewszej mody, a w całym jego ułożeniu przebijały nawyknięcia panickowskie. Pan Stanisław był polskim gentlemanem w całym znaczeniu tego wyrazu. Niedelikatnie jest, a nawet rzecz można, niegrzecznie pytać się polskiego gentlemana ile klas skończył, trzeba pominąć tę drażliwą kwestję, gdyż to zakrawa na imperytynencję. Pan Stanisław był zwolennikiem angielszczyzny, którą pojmował w ten sposób że nosił angielskie faworyty, trzymał angielską klacz wierzchową i jeździł konno obrzydliwie zgarbiony. Pan Stanisław miał wiele podobieństwa z angielskim czystej krwi gentlemanem, pewne tylko cechy polskości zachował, a mianowicie: nie lubił wypłacać należności służącym i robotnikom, nigdy nie dotrzymywał słowa i posiadał umiejętność czysto narodową, miał bowiem talent niezaprzechony zbijając baki cały dzień boży. Książkami pan Stanisław się brzydził. Taki to człowiek, którego powszechnie uchodził za bardzo świetną partję, zaczął się starać o Zosię. Trudno wyobrazić sobie jaki w niej wstręt obudzał. Stara pani Orlińska nie miała przeciwko niemu, ale Zosia wręcz oświadczyła matce że za niego nie pójdzie i matka nigdy już o tem nie mówiła z córką. Pomimo jednakowoż najwyraźniejszego wstrętu jaki okazywała Zosia panu Stanisławowi, nie przestał on się starać o nią. Gentleman był bardzo zarozumiały i nie mógł pojąć

miono i przedsięwzięto środki, aby było niemożliwe na przyszłość. W 1863 r. szczęście się jeszcze uśmiechało separatystom; był czas kiedy sprawę swą uważali za wygraną. W 1863 r. powstałi polacy, cieszyli się jeszcze nadzieją powodzenia. Po tej i po tamtej stronie oceanu, powstańcy liczyli na pomoc zagraniczną; i tu i tam pomoc była obiecana; i tu i tam nie dano jej, a 1864 rok, jednakoż zadał stanowczy cios tak amerykańskiemu jak i polskiemu powstaniu.

* *N. Preus. Z. Warszawa, d. 10 czerwca.* Że dotychczas umysły zupełnie nie są jeszcze uspokojone, dowodzi nawet zgromadzenie tutejszej gminy ewangelicko-luterskiej, które miało miejsce 7-go b. m. i które od kilku lat już nie odbywało się. Żywioł polski stara się wszelkimi możebnymi środkami nie dopuszczać do kolegum kościelnego żadnego członka narodowości niemieckiej, występując z zarzutem niewierności przeciwko niemu. W skutek tego zasadają obecnie w kolegum składającym się z 48 członków, wyjąwszy dwóch, sami spolszczeni niemcy z nazwiskami niemieckimi, a wszelkie rozprawy i umowy toczą się w języku polskim. Wszelako nikt nie może zaprzeczyć, że wszystkie zakłady kościelne na korzyść biednych, sierot i chorych, będące administrowane przez luterskie kolegum kościelne, pochodzą od niemców, którzy takowe utworzyli, i że sam kościół zbudowany został przez monarchów niemieckich a mianowicie przez pruskich lub saskich, również jak i przez niemców zagranicznych i składki prywatne, o czem świadczą najlepiej dokumenta znajdujące się w archiwach kościelnych, tudzież wszelkie rozporządzenia kościelne, zredagowane w języku niemieckim, którego to języka używano zawsze w administracji kościelnej i krajowym konsystorzu aż do 1830 roku. W dawniejszych nawet czasach, kiedy istnieli jeszcze królowie polscy i prawa polskie, używano w warszawskim kolegum kościelnym zawsze tylko języka niemieckiego. W ten czas przodkowie nasi w Polsce nie wstydzili się bynajmniej że byli niemcami, tak jak to czynią obecni ich potomkowie. Osiedleni tu niemcy z prowincji nadmorskich, z Petersburga a głównie z Rosji, również jak i z innych krajów, będą musieli przetrwać ciężką walkę z żywiołem niemieckopolskim, zapierającym się swego pochodzenia niemieckiego, jeżeli nie wezmą góry nad takowem, i jeżeli nie chcą aby ich zmuszono używać języka polskiego w ich nabożeństwie. Wypadałoby tedy żałować mocno szkół niemieckich, które urządził dobroczynny rząd ruski, jeżeliby nie zachowano języka i narodowości niemieckiej dla dorosłych, tudzież dla kościoła. Niemcy ewangelicy spodziewają się wszelako opieki rządu w tym względzie oraz prezesa konsystorza generał-lejtnanta barona Minkwica, który w znanej swej czynności dla dobra kościoła i szkół ewangelickich, nadal raczej czuwać nad rozwojem wspomnianych zakładów.

* *Osts. Z. Od granicy polskiej, 12 czerwca.* Polski komitet reprezentacyjny w Paryżu zażądał jeszcze w lutym r. b., w imieniu tak zwanego rządu narodowego, ażeby książę Władysław Czartoryski złożył rachunki specjalne z użytku sum narodowych, powierzonych mu podczas powstania, i ażeby zwrócił tak pozostawione

dla czego panna, której on robił honor według swoich wyobrażeń starając się o nią, jest przez nią odtrącany uparcie. Pan Stanisław był upartym i bądź co bądź postanowił postawić na swoim. Zosia była formalnie umęczona przez niego.

Zosia, malarz i Waclaw weszli do salonu, w którym pan Stanisław rozmawiał z panią Orlińską. Gentleman trzymał w ręku ładny bukiet któreń z tysiącem oklepnych komplementów podał Zosi. Zosia niedbale rzuciła go na fortepjan. Waclaw tymczasem przywitałszy się z gentlemanem pociągnął go ku malarzowi i rzekł:

— Henryk Pelson, mój przyjaciel! Henryku! pan Stanisław *** mój sąsiad, gentleman, sportsman, myśliwy zawołany, zgola wszystko co chcesz!

Malarz był zdziwiony tą rekomendacją. Tymczasem Waclaw chcąc się najwyraźniej przypodobać siostrze, wziął pod rękę pana Stanisława i niezważając na to że ten ostatni się zmieszał, pociągnął go za sobą mówiąc:

— Chodź do mnie, muszę ci pokazać nowe żyto jakie dzisiaj mi przysłali. Tyś gospodarz to cię to będzie interesować, i wyprowadził pana Stanisława z salonu.

Zosia została się z malarzem. Pani Orlińska siedziała zajęta jakąś robotką i nie zważała zupełnie na nich. Malarz zaczął rozmowę; rozmowa o Polsce o której Pelson miał dużo rozprawiać, nie bardzo interesowała Zosię. Nie była ona również jako i Waclaw patriotką. Kobieta i mężczyzna jeśli chcą być ludźmi nie mogą być patriotami. Być człowiekiem, pojmować wysoko godność osobistą — nie jest to być patriotą, tak jak to u nas rozumieją. Jedno z drugim

stałość z tych sum jak i pieniądze otrzymane ze sprzedaży polskich okrętów wojennych, które to zasoby mają być użyte na cele narodowe. Powiadają, że książę odmówił zadostyczynienia temu żądaniu, i umotywował swą odmowę w ten sposób, że tak zwany komitet reprezentacyjny nie posiada upoważnienia ani do rewizji rachunków z pieniędzy narodowych, ani do odebrania podobnych pieniędzy. Suma, której zwrot żądany jest od księcia, ma wynosić około dwóch milionów franków. Zresztą ludzie dobrze w tym względzie poinformowani zapewnają, że książę całkiem usprawiedliwił się przed istniejącą poprzednio w Paryżu polską komisją finansową z użytku jaki zrobił z powierzonych mu pieniędzy narodowych, a zwłaszcza z sum doręczonych mu przez francuski komitet niesienia pomocy.—Rząd papieżki mocno się zawiódł co do wychodźców polskich, którzy dali się zwerbować do armji papieżkiej, gdyż większa ich część dezertowała. Znaczna grupa tych dezertów, w liczbie 40, ratowała się z Rzymu ucieczką w marcu r. b. Pomimo iż ucieczkę ułatwili im stronnicy włoskiej partji ruchu, zdołano ich atoli wykryć; posłano za dezertami oddział żandarmów papieżkich, którzy dograli ich koło granicy neapolitańskiej. Przyszło do utarczki, w której 2 dezertów poległo, a 4 dostało się w ręce żandarmów, którzy odprowadzili ich do Rzymu. Reszta schroniła się szczęśliwie za granicę. Z liczby ujętych 4 dezertów, sąd wojenny skazał niedawno dwóch na 10 lat galery, pozostali zaś dwaj znajdują się jeszcze pod śledztwem. Ci czterej oświadczyli, że zbiegli z powodu złego ich żywienia, srogiego z nimi obchodzenia się ze strony przełożonych i namowy ze strony mieszkańców rzymskich. Ci ostatni zostali imiennie wskazani, co spowodowało pociągnięcie ich do odpowiedzialności sądowej.—Z liczby polaków internowanych w Austrii i niedawno uwolnionych, około 1,000 przybyło do Włoch. Ponieważ nie zdołali oni znaleźć tam sposobu do życia, a rząd włoski odmówił im wszelkiej pomocy, przeto opuścili oni po większej części tę niegościnną ziemię. Niektórzy udali się do Francji, inni do Bawarii, niektórzy do Afryki lub Ameryki, a większa część poszła szukać schronienia na Wschodzie. We Włoszech pozostało około 250 wychodźców polskich, których połowa blisko mieszka w Turynie i jego okolicach.

* *Nordd. A. Z.* W procesie przeciw *italianissimi* z Tyrolu południowego ogłoszony został 11-go b. m. w Innsbrucku wyrok, skazujący czterech oskarżonych, każdego na siedm lat więzienia, a kilku na pięć lat; piętnastu zaś oskarżonych, a w tej liczbie kilku włościan, zostało uwolnionych dla braku dowodów. Spodziewają się, że łaska cesarska złagodzi te kary; projekt był tak nierozsądny, że wątpić należy o należytem stanie umysłu skazanych.

* *Wand.* Wiadomości z Wenecjańskiego są ciągle niepomyślne. Dnia 3 i 4 b. m. (podczas Zielonych świątek), na porządku dziennym w całej prowincji lom-

bardzko-weneckiej były proklamacje, chorągwie trójkolorowe, ogniesztuczne na górach także trójkolorowe, oświetlenia bengalskie i inne tym podobne swawolne wybryki. W samej Wenecji, tak samo jak i we wszystkich większych miastach prowincji lombardzko-weneckiej, porozrzucane zostały w nocy z 3-go na 4-ty b. m., proklamacje wydane przez *comitato centrale di Venezia*; podług *Bohemia*, proklamacje te, zredagowane w stylu napuszonym, obracają się głównie około tego wyrażenia: „Zadnych układów z naszymi ciemnięzycielami”. W wielu miastach, oprócz proklamacji, pozawieszano na murach trójkolorowe chorągwie i kokardy. W niedzielę (3-go) w południe miała miejsce w Wenecji, w pobliżu placu św. Marka, eksplozja wielkiej petardy papierowej, co było sygnałem do eksplozji licznych innych petard, które porozrzucane zostały wieczorem w rozmaitych częściach miasta. Około godziny 8 1/2 wieczorem, właśnie w chwili gdy plac św. Marka był przepełniony publicznością, usłyszano naraz koło wspaniałej kawiarni „Florjan” straszny łoskot, spowodowany pękaniem ogromnej petardy, która pomimo licznych gości, przywiązaną została przez nieznanego człowieka do nóg krzesła. Obłoki dymu napłynęły plac, i w ciągu 5-ciu niespełna minut cały tłum ludu znikł. Inna petarda pękła przy głównych drzwiach kościoła św. Marka; eksplozja ta spowodowała straszny łoskot i ranila urzędnika c. k. fabryki tytoniu. Pomimo środków ostrożności, przedsięwziętych przez policję, nie zdołano schwycić na uczynku żadnego z tych, którzy ciskali petardy. Aresztowano jakiegoś człowieka niosącego plikę proklamacji, które, jak powiada, znalazł na ziemi. Zdaje się, że w Udine demonstracje miały bardzo groźny charakter, donoszą bowiem z tamąd, że malkontenci używali bomb żelaznych, lecz na szczęście, nikt nie został raniony. Powiadają, że zdołano aresztować damę, u której znaleziony cały skład bomb. Osadzono ją w więzieniu sądowym. Obok tego policja aresztowała znaczną liczbę osób podejrzanych o udział w ciskaniu bomb. W Treviso prawie wszystkie orły i herby cesarskie zostały w nocy z 3-go na 4-ty polane lipką masą trójkolorową; jest to pierwsza w Wenecjańskim tego rodzaju demonstracja. Z tego wszystkiego okazuje się, że jeden jedyny komitet kieruje wszystkimi demonstracjami w prowincji lombardzko-weneckiej, albowiem wszystkie proklamacje i petardy, pochodzą z jednej i tejże samej fabryki; obok tego rozrzucając fotografie króla Wiktora Emanuela, które pochodzą widocznie wszystkie z jednego zakładu fotograficznego, służy dowodem, że wszystkie demonstracje są zarządzane i kierowane regularnie i systematycznie. Okazuje się to także ztąd, że ile razy władze wykryją komitet, tyle razy tworzy się w tejże chwili nowy, który idzie w ślady poprzedniego.

* *Erdbl.* ogłasza list z Wenecji z 9 b. m. następującej osnowy: Podróż cesarza austriackiego do Pesztu, zwraca tu na się naturalnie całą uwagę, i ze smutnej fizjonomji naszych najbardziej zaanych *italianis-*

simi wnosić można, że pojednanie walecznych węgrów i ich braćmi z tej strony Litwy, zadaje ciężki cios kombinacjom i nadziejom tych, którzy starali się zjednać sobie rewolucjonistów węgierskich. Jak wielką wagę przywiązują w Wenecji w pewnych sferach włoskich do podróży cesarza do Węgier, okazuje się najlepiej z tego faktu, że panowie weneccy złożyli znaczną sumę dla posłania do Pesztu zaufanych ludzi, którzy mają im składać wierne sprawozdania o przyjęciu cesarza, o usposobieniu węgrów i o widokach pojednania. Już pierwsze telegramy o przybyciu do Pesztu cesarza i o przyjęciu jakiego doznał, zadaly ciężki cios nadziejom weneckich *italianissimi*. W jednym z telegramów powiedziane było: „Przyjęcie „więcej niż pełne zapalu — niesłychane okrzyki *ehjen* — „niezmiernie tłumy ludności — potrzeba wszystko samemu widzieć, ażeby uwierzyć”. Można sobie wyobrazić, jakie wrażenie wywarło na weneckich *italianissimi* to lakoniczne sprawozdanie zaufanego wysłańca; naturalnie, akcje „braci węgrów” bardzo u tych ludzi pospadały.

* *Allg. Aug. Z. Turyn, 5 czerwca.* W liczbie szczegółów z wczorajszego obchodu rocznicy nadania ustawy, zasługuje na uwagę rozkaz dzienny, wydany przez generała porucznika Nino Bixio, dowódcę dywizji wojennej w Aleksandrji. Rozkaz ten, który wywarł tu wielkie wrażenie, a zapewne wywoła i we Florencji nie małą sensację, jest następującej osnowy: „Oficerowie, podoficerowie i żołnierze! Włochy obchodząc dziś znowu rocznicę swego wyswobodzenia, obliczają tych którzy po bitwach pozostali przy życiu i zdobią ich wizerunkami króla wyswobodziciela, na cześć czynów dokonanych i dla dodania bodźca do dokonania tego, co pozostaje jeszcze do spełnienia. Ci co pozostali przy życiu, chylą ze czcią czoła na wspomnienie o tych, którzy polegli w bitwach, za ojczyznę i którzy umierając zwyciężyli. Uczczono przeto zmarłych, wynagrodzono pozostałych przy życiu, a inni stoją już w pogotowiu do walki. Od dnia dzisiejszego Włochy powinny być same sobie panem i usunąć wszystkich cudzoziemców, którzy, jak gdyby byli panami, depeczą ich świętą ziemię, — i Włochy uczynią to. W dniu zaś w którym to nastąpi, przypominacie sobie, że gdy Medjolan powstał, armja sardyńska pośpieszyła mu na pomoc, a Wenecja, Palermo i Rzym ozwały się także, i wszędzie odniesione były zwycięstwa. Przypominacie sobie, że armja sardyńska była szczupła i że obecnie Włochy mają 500,000 wojska, dobrze wyćwiczonego, ożywionego jedną wolą i dowodzonego przez króla, który z pośród wszystkich królów ziemi jest jedynym, mogącym być nazwanym królem-wyswobodzicielem. Przypominacie sobie, że za pięćkroćstatysieczną armją, stoi 500,000 innych uzbrojonych ludzi, którzy mają jedną tylko wolę i jedno życzenie — ażeby nasze Włochy były wolne i potężne. Aleksandrja, 4 czerwca 1865. Generał-porucznik *Nino-Bixio*”. — Nie małe zdziwienie wywołała ta okoliczność, że je-

nie chodzi w parze. Człowiek — nie wieśia i nie sztyletuje — zrobić to może tylko patryjota. Człowiek nie pogardza swojemi bliźniami i nie ucieka z placu boju — jak to robi patryjota. Zosia zanadto wiele uwagi zwracała na siebie samą, zanadto wysokie miała wyobrażenie o godności i posłannictwie kobiety, aby wybryki uliczne mogły w niej wzbudzić interes i zajęcie, a zanadto była rozumna żeby marzenia chorej wyobraźni brać za rzeczywistość. Wkrótce więc rozmowa o Polsce niepodtrzymywana zupełnie przez Zosię przeszła na inny przedmiot. Malarz zaczął mówić o sztuce, a mówił o niej z takim ogniem, pojmował ją tak głęboko, że Zosia słuchała go z zajęciem, zniknęła wtedy dla niej człowiek przesadzony, bojący się konia i rozmarzony patryjota, a pozostał tylko artysta. Czasami jednak Pelson nie mógł się powstrzymać od przymierzania patryjotyzmu do poglądów na sztukę. Zosia wtedy instynktem odgadując że sztuka nie jest narzędziem do wyrażania jakiejś myśli, która może być zrozumianą przez jakąś malutką garstkę ludzi, wyznających też same przekonania, lecz jest odbiciem piękna i idei, a zatem kosmopolitką ze swej natury, gdyż nie należy ona do jednostek lecz do ludzkości, zaczęła prowadzić spór w tym względzie z Pelsonem. Pelson się unosił i coraz więcej rzucał myśli i prowadził za sobą Zosię w światy nieznanie jej a piękne. Zosia tak się zasłuchała że malarz mógłby jej długo mówić a ona nie byłaby mu przerwała, gdy wszedł do salonu jak deus ex machina pan Stanisław. Zosia nie zauważyła jego przyjścia, dopiero kiedy pan Stanisław stanął blisko nich i malarz zobaczywszy go przestał mówić, Zosia z niechęcią spostrzegła jego obecność. Nikt ani słowa nie powiedział do pana Stanisława, którego czując się w obowiązku przemówienia odezwał się:

— Nareszcie wypuścił mnie Waclaw, musiałem z nim oglądać i ważyć jakieś żyto. Pozbawił mnie przyjemności znajdowania się w towarzystwie pani.

— Zdaje mi się — niechętnie rzekła Zosia — że dla pana gospodarza z powołania, daleko przyjemniejszą rzeczą masi być obejrzenie jakiego nowego gatunku zboża, aniżeli moje towarzystwo. Ja przynajmniej widzę to posobie, bardzo lubię ogród, i nie wiem co bym porzuciła gdyby mi ktoś chciał pokazać jakiś nowy gatunek kwiatu.

— Ja bo proszę pani, nie jestem znów takim zajadłym gospodarzem, odpowiedział pan Stanisław śmiejąc się.

— Ah! panie! zawołał malarz, nie mów pan tego, szczęśliwym pan jesteś że możesz gospodarować. Czy może być co piękniejszego jak rolnictwo? Malarz wyciął penegiryk rolnictwu i rolnikom, wystawiając jako pracę najszlachetniejszą rolnictwo, a rolników jako ludzi najszlachetniejszych. Zresztą Pelson nic nowego nie powiedział.

— Kiedy skończył, Zosia lekko się uśmiechając, rzekła:

— Tak to proszę pana — wszystkim źle na świecie, nikt nie jest zadowolonym. Zdaje mi się że odgaduje życzenia pana Stanisława — z pewnością chciałby być malarzem — a może literatem?

— Ja pani! prawie oburzony odpowiedział pan Stanisław — nie mam żadnej chęci zostania malarzem albo literatem, zostawiam to innym.

— No to w takim razie, pomimo że to najszczerzejbym pragnęła wyszukać dla pana jakiego zajęcia, to żadną miarą nie mogę. Nie chcesz pan być gospodarzem — to już doprawdy nie wiem czem pan będziesz. Zosia powiedziawszy to wstała, zostawiwszy

zagniewanego pana Stanisława i usiadła obok matki. Nadszedł Waclaw i zaproponował przejażdżkę na kępe. Waclaw najwyraźniej wziął się na pana Stanisława, tak manewrował że go zostawił na końcu samego. Pan Stanisław obrażony do żywego odjechał do siebie. Nazajutrz Waclaw, którego na chwilę nie zapomniał o hrabinie zaczął doznawać wyrzutów że już trzeci dzień u niej nie był. Czuł jakąś gwałtowną chęć odwiedzenia hrabiny. Po obiedzie namówił malarza żeby z nim razem pojechał do Nagórek. Laura radośnie przyjęła Waclawa, którego jej wytłómaczył się, że z powodu przyjazdu Pelsona nie mógł być u niej. Widok Laury rozproszył niemiłe wrażenie jakie na Waclawie zrobiły słowa powiedziane mu na pożegnanie przez hrabiego. Oboje byli niezmiernie szczęśliwi. Malarz zrozumiał że pomiędzy Laurą a Waclawem istnieje jakiś stosunek i nie przeszkadzał im obojgu w rozmowach które miały dla nich powab nieskończony. Późno wieczorem wrócili do domu. Odtąd Waclaw już codziennie bywał w Nagórkach, a Laura co dzień więcej go kochała.

Malarz bawił parę tygodni. Zosia z Pelsonem zawarła bliską bardzo znajomość. Nie można powiedzieć żeby Zosia pokochała Pelsona — nie! dla niej potrzeba było człowieka, któryby górował nad nią we wszystkim — takiego pokochałaby ona namiętnie — ale Pelson wzbudzał w niej pewne zajęcie, i gdyby był oświadczył się o jej rękę możeby go była przyjęła. Malarz zachwycił się Zosią, ale czy artyści mogą się kochać prawdziwie czy też tylko zachwycać kobietą, to jest zagadką. Jednakowoż Pelson wtedy mógłby być przysiędź że się szalenie kocha w Zosi i nie skłamałby wcale. W takim stanie były rzeczy gdy Pelson wyjechał do Warszawy.

(d. c. n.)

nerał nie wspomniał wcale w swej ognistej przemowie o Garibaldi.

* *Independente* neapolitańska donosi, że bandyci, wzięwszy do niewoli deputowanego Galluci, poddawali go po trzykroć okrutnym męczarniom i nareszcie powiesili go 1-go b. m. i zamordowali sztyletami. Pisał on ze swej niewoli do generała Pallavicini, prosząc go ażeby przestał ścigać bandę, która go uwięziła; chciał on zapewne zyskać na czasie w nadziei, że nadejdą pieniądze których bandyci ci żądali jako okup. Cóż bandyci mają u siebie jeszcze czterech innych jeńców, za których żądają 150,000 lirów okupu.

* *La Patr.* Listy z Rzymu, Florencji i Wiednia donoszą, że układy pomiędzy Włochami i Kapitołem zakończone zostały z pomyślnym skutkiem. Zresztą nie wyszło dotąd na jaw nic stanowczego co do widzenia się p. Vegezzego z ojcem św. i z kardynałem Antonellim, ani też co do ustępstw które pełnomocnik włoski upoważniony został do zrobienia w ważnej kwestji przysięgi homagialnej. Stronnictwo ultramontańskie w Rzymie, które odrzuca systematycznie wszelki układ, życzy sobie szczerze niepowodzenia dla misji p. Vegezzego, lecz ze wszystkiego okazuje się, że życzeniom jego nie stanie się zadosyć.

* *Patr. Z.* P. Virchow odpowiedział deputacji stowarzyszenia z okręgu Alt-Cöln, która składała mu powinszowania z powodu odwagi cywilnej z jaką ten profesor nie przyjął wyzwania na pojedynek, że gdyby nawet nie był deputowanym, nie przystałby nigdy na pojedynek. P. Virchow jest przynajmniej otwarty. Obecnie i kościół ewangelicki, który zwykle mało obchodzi postępów, wydaje im się dość dobrym dla eksploataowania go na korzyść p. Virchowa. W organach stronnictwa postępców słyszeć się dają wołania do tego kościoła, ażeby oświadczył się za p. Virchowem. W Magdeburgu także p. Uhlich przywiódł do skutku adres powinszowania do p. Virchowa. Ci mieszczenie magdeburscy (nazwiska ich, jakkolwiek są po części wymienione, lecz nie są nam wcale znane) posunęli się nawet do wyrażenia: „Wielce szanowny panie!” Swem postępowaniem zasłużyli się oni ojczyźnie i zyskali prawo do jej wdzięczności. (!)

* *Allg. Aug. Z. Berlin, 10 czerwca.* Puszczone już w obieg przez gazety wiadomość, że profesor Virchow jest od dnia onegdajszego strzeżony przez policję dla przeszkodzenia mu pojedynkowania się z prezesem ministrów Bismarckiem, potwierdza się. Publiczność dziwi się jedynie temu, że podobny środek ostrożności nie jest przestrzegany raczej względem wyzywającego.

* *Ind. bel.* Chociaż sprawa pojedynku pomiędzy p. Bismarckiem a p. Virchowem nie zajmuje już izby pruskiej, wszelako może mieć następstwa, które na nowo roznamiętnią rozprawy. Były minister p. von der Heydt, wystąpił jako organ namiętności stronnictwa feudalnego i przedstawił wniosek, będący prawdziwym zamachem na wolność mównicy. Żąda on aby izba uchwaliła następujący artykuł dodatkowy do § 60 regulaminu: „Kiedy prezes jest zdania, że porządek nie został zakłócony, izba na wniosek piętnastu „członków rozstrzygnie na następnym posiedzeniu, bez rozpraw, czy prezes ma następnie wyrzec przywołanie do porządku.” Jest to wprost oskarżenie obecnego prezesa izby, że nie utrzymuje z należytą bezstronnością porządku regulaminowego. Wniosekodawca nie może się łudzić, co do tego jak izba przyjmie dziwną jego propozycję.

* *La Fr.* Cesarzowa-rejentka ozdobiła pannę Różę Bonheur, artystkę-malarkę krajobrazów i zwierząt, orderem kawalerskim legji honorowej. O ile wiemy, po raz to pierwszy order legji honorowej zostaje udzielony kobiecie zajmującej stanowisko cywilne. Tej która jest podwójnie monarchinią, tak z powodu wdzięków i rozumu, jak i z powodu swego wysokiego stanowiska, dostało się w udziale zniszczyć, za pomocą tego czynu, niesłuszny przesąd, który wyłączał dotąd kobiety od tych odznaczeń zaszczytnych, które budzą w każdej duszy szlachetnej tak żywe współubieganie się i tak słuszną dumę. Panna Róża Bonheur jest wyższą malarką, przynoszącą zaszczyt szkole francuskiej. Powszechna sympatja opinji publicznej zatwierdzi nagrodę, którą cesarzowa udziela za tyle utworów mających wielkie zalety.

* Lubo już podawaliśmy główne warunki amnestji ogłoszonej w Stanach Zjednoczonych przez prezydenta Johnsona, wszelako zważywszy na ważność tego dokumentu, podajemy go w całości podług *La Fr.* Tekst tej proklamacji jest następujący:

Zważywszy, że prezydent Stanów Zjednoczonych, przez proklamację z 8-go grudnia 1863 i 26-go marca 1864 r. w celu przytłumienia istniejącego buntu,

zawezwania wszystkich osób do powrócenia do pierwotnej ich wierności i przywrócenia władzy Stanów Zjednoczonych, ofiarował amnestję i przebaczenie niektórym osobom, bezpośrednio lub domyślnie uczestniczącym w tym buncie; zważywszy oprócz tego, że wielu z tych co mieli udział w tym buncie, zaniebało lub odmówiło skorzystać z dobrodziejstw tej amnestji; zważywszy jeszcze, że wielu z tych, którzy słusznie wyłączeni byli od dobrodziejstw amnestji i przebaczenia z powodu ich bezpośredniego lub pośredniego udziału w buncie i ciągłej nieprzyjaźni względem rządu i Stanów Zjednoczonych, po ogłoszeniu tych proklamacji, pragną teraz otrzymać amnestję i przebaczenie:—w następstwie tego i dla przywrócenia władzy rządu Stanów Zjednoczonych, oraz porządku i wolności, ja, Andrzej Johnson, prezydent Stanów Zjednoczonych, ogłaszam i obwieszczam, iż udzielam niniejszem, wszystkim osobom, które bezpośrednio lub pośrednio uczestniczyły w buncie (wyjąwszy poniżej wymienionych) amnestję i przebaczenie, z przywróceniem wszelkich praw własności,—z wyjątkiem takich wypadków, kiedy rozpoczęto kroki sądowe na zasadzie praw Stanów Zjednoczonych co do konfiskaty własności osób uczestniczących w buncie;—lecz pod warunkiem wszelako, że każda z tych osób złoży przysięgę i podpisze poniższe zobowiązanie, oraz ściśle zachowywać będzie wspomnianą przysięgę, która będzie zapisaną dla stałego zachowania i której brzmienie jest następujące: „Przysięgam lub twierdzę uroczyście, w obec wszechmocnego Boga, że będę podtrzymywał i bronił na przyszłość konstytucję Stanów Zjednoczonych i związek stanów; że będę się stosował w taki sam sposób do wszelkich praw i proklamacji wydanych podczas buntu, dotyczących wyśwobodzenia niewolników i że wiernie będę je popierał. „Tak mi Panie Boże dopomóż!” Następujące kategorie osób są wyłączone od dobrodziejstw tej proklamacji: 1. Wszyscy co są i b. byli tak zwanymi urzędnikami cywilnymi lub dyplomatycznymi albo niższymi agentami, lub za granicą tak zwanego rządu skonfederowanego. 2. Wszyscy, którzy porzucili sądowe urzędy Stanów Zjednoczonych, dla pomagania buntowi. 3. Wszyscy, którzy byli oficerami w armji lądowej lub marynarce tak zwanego rządu skonfederowanego, wyżej niż w stopniu pułkownika w armji lądowej, a porucznika w marynarce. 4. Wszyscy, którzy opuścili swe krzesła w kongresie Stanów Zjednoczonych dla pomagania buntowi. 5. Wszyscy, którzy wzięli dymisję z armji lądowej lub marynarki Stanów Zjednoczonych w celu aby uniknąć walki z buntownikami. 6. Wszyscy, którzy w jakikolwiek sposób mieli udział w obchodzeniu się inaczej niż prawnie, jako zjeńcami wojennymi, z osobami znajdującymi się w służbie Stanów Zjednoczonych, w charakterze oficerów, żołnierzy, marynarzy, lub jakimkolwiek bądź innym. 7. Wszystkie osoby, które były lub są nieobecne w Stanach Zjednoczonych w celu pomagania buntowi. 8. Wszyscy oficerowie armji lub marynarki w służbie buntowników, którzy byli wychowani przez rząd w akademji wojskowej w West-Point lub w szkole morskiej Stanów Zjednoczonych. 9. Wszyscy, którzy pełnili mniemane obowiązki gubernatorów w stanach buntujących się przeciw rządowi. 10. Wszyscy, którzy porzucili swe miejsca zamieszkania, położone w jurysdykcji i pod opieką Stanów Zjednoczonych i przeszli przez linje wojskowe związkowe do stanów tak zwanych skonfederowanych dla pomagania buntowi. 11. Wszyscy, którzy uczestniczyli w zniszczeniu handlu Stanów Zjednoczonych na morzach i w wszyscy, którzy mieli udział w najściach z Kanady na Stany Zjednoczone i uczestniczyli w zniszczeniu handlu Stanów Zjednoczonych na jeziorach i rzekach oddzielających posiadłości angielskie od Stanów Zjednoczonych. 12. Wszystkie osoby, które w chwili kiedy będą się starały o uzyskanie dobrodziejstw wspomnianej proklamacji przez złożenie przepisanej przysięgi, będą w więzieniu lub pod strażą, na mocy rozkazów władz cywilnych, wojskowych lub morskich, albo agentów Stanów Zjednoczonych, jako to jeńcami wojennymi lub uwięzionymi za zbrodnie wszelkiego rodzaju, tak przed jak i po wyroku. 13. Wszyscy, którzy dobrowolnie mieli udział w buncie, a posiadają własności, których wartość do opodatkowania przenosi 20,000 dolarów. 14. Wszyscy, którzy złożyli przysięgę amnestijną przepisaną przez proklamację prezydenta z d. 8 grudnia 1863 lub przysięgę posłuszeństwa rządowi Stanów Zjednoczonych po ogłoszeniu wspomnianej proklamacji, a którzy pogwałcili tę przysięgę. Specjalne podania o przebaczenie, mogą być nadsyłane do prezydenta od każdej osoby objętej w kategoriach wyłączających, a wszelka łaska uznana za zgodną z okolicznościami ich wypadku i pokojem oraz godnością Stanów Zjednoczonych, będzie im wspaniałomyślnie udzielona. Sekretarzowi stanu porucza się ustanowienie i uregulowanie formy, w jakiej wspomniana

przysięga amnestijną będzie składana i zapisywana, w sposób aby zapewnić ludowi dobrodziejstwa tej amnestji i uchronić rząd od wszelkiego podejścia. (podpisano) P. Andrzej Johnson. (kontrasygnowano) Seward.

* W przedmiocie amnestji Johnsona, *J. des Déb.* powiada: Można dostrzedz, że wyłączenia od amnestji obejmują wszystkie osoby, które jakąkolwiek ważniejszą odgrywały rolę w wojnie domowej, tak że nie bardzo oddalimy się od ścisłej prawdy mówiąc, że rząd Stanów Zjednoczonych ułaskawia tylko tych, dochodzenie przeciwko którym byłoby materialnie niepodobnem. Amnestja zawiera czternaście kategorii wyłączeń, tak wyraźnie elastycznych, że łatwo w nie pomieścić każdego kogo się pragnie.

* *La Patr.* Dzienniki amerykańskie obejmują ciekawe ocenięcia dekretu amnestji ogłoszonego przez p. Johnsona. Wszystkie dzienniki ministerjalne znajdują, że prezydent dał dowód umiarkowania. Lecz umiarkowania w czym? *Herald* pisze: „Prezydent nie wspomina o wieszaniu, pomimo iż wielu dowódców „skonfederowanych” zasługuje na tę karę.” *Post* ubolewa nad tem, że porobiono wyjątki. Inne dzienniki wynurzają nadzieję, że śmierć p. Jeffersona Davisa posłuży jako dobra nauka w formie komentarza do amnestji.—Dalej *La Patr.* podaje korespondencję z Nowego Jorku z 31 maja, w której powiedziano między innymi: Pp. Jefferson Davis i John C. Breckenridge, były sekretarz wydziału wojny w rządzie skonfederowanym, zostali, jak wiadomo, uznani przez wielki sąd przysięgłych okręgu Kolumbji winnymi zbrodni zdrady stanu; mają oni być sądzeni przez sąd najwyższy Stanów Zjednoczonych. Akt oskarżenia pp. Davisa i Breckenridge jest następującej osnowy: Sędziowie przysięgli okręgu Kolumbji zaświadczyli pod przysięgą, że Jefferson Davis, zamieszkały ostatnio w hrabstwie Henrico (w Wirginji) i będący wówczas obywatelem Stanów Zjednoczonych, którym powinien być uległym, gwałcą zobowiązania które go zniewalały do tej uległości, usiłował zaszkodzić spokojności i pomyślności Stanów Zjednoczonych, dążąc do obalenia ich rządu i pobudzając obywateli do rokoszu i do wojny domowej, a to 1-go czerwca 1864 r. w pomienionem hrabstwie Henrico (w Wirginji), przez nielegalne, złośliwe i zdradzieckie użycie przemocy oręża, w celu wywołania wojny w okręgu Kolumbji, należącym do jurysdykcji tego sądu. Wyż wspomniany Jefferson Davis był wówczas wodzem naczelnym rokoszu, z którymi wywołał sprzyświenie i którzy uznawali go za swego przewodcę podczas wojny przeciw Stanom Zjednoczonym; dał on rokoszanom złośliwie, nielegalnie i zdradziecko rozkaz wymaszerowania w liczbie przeszło 20,000, z działami, strzelbami, karabinami i inną bronią, tak zaczępną jak i odporną, z pomienionego hrabstwa Henrico do hrabstwa Washington, w okręgu Kolumbji, w zamiarze przeniesienia tam wojny. Tenże Jefferson Davis dostarczył 1-go czerwca 1864 r. wyż wspomnianym powstańcom znaczną ilość koni, mułów, wagonów, broni, amunicji i żywności. Następnie 12-go lipca 1864 r., ciż rokoszanie, połączywszy się, jak powiedziano wyżej, w liczbie przeszło 20,000, z bronią z zasobami dostarczonymi przez Jeffersona Dawisa, uznając Johna D. Breckenridge'a za swego dowódcę, załadnęli pomienionem hrabstwem Washington, w okręgu Kolumbji, i wówczas przysposobili się w sposób nieprzyjacielski do waleczenia z siłami Stanów Zjednoczonych, w celu obalenia ich rządu, i za pomocą siły oręża, mając dostarczone sobie przez Jeffersona Davisa działa, karabiny i inną broń, atakowali fort należący do Stanów Zjednoczonych i noszący nazwę fortu Stevens, przypuścili szturm do tego fortu, który był wówczas obsadzony i broniony przez wojska Stanów Zjednoczonych; atakowali oni siły zbrojne zgromadzone w tym forcie i walczyli z niemi, przyczem zabili lub ranili 500 ludzi. W skutek tego, wyż wzmiankowany sędziowie przysięgli oświadczyli pod przysięgą, że dnia 12-go lipca 1864 r., w hrabstwie Washington, w okręgu Kolumbji, pomieniony Jefferson Davis przygotował i rozkazał wykonać działania nieprzyjacielskie przeciw Stanom Zjednoczonym, w zamiarze obalenia rządu, wbrew uległości jaką temu ostatniemu był winien, wbrew konstytucji i na szkodę pokoju tychże Stanów Zjednoczonych.

* *Rus. Inw.* Oficerowie pułku peczorskiego, obchodząc dnia 9-go maja pierwsze swe święto pułkowe, jednomyślnie postanowili: 1) na pamiątkę w Bogu spoczywającego Następcy Tronu Cesarzewicza Wielkiego Księcia Mikołaja Aleksandrowicza utworzyć przy pułku peczorskim czterech stałych pensjonarzy z odznaczających się szeregowców i 2) prosić o najwyższe zezwolenie, aby pensjonarze ci nazywali się od imienia w Bogu spoczywającego Cesarzewicza. Na utworzenie w tym celu oddzielnego kapitału zebrano podczas samej uroczystości

260 rs. ofiarowanych przez pp. oficerów. Zarazem postanowiono urządzić w pułku skarbone, dla składek dobrowolnych; skarbone tę otwierać raz na rok, 9-go maja, w dzień święta pułkowego, zebrane pieniądze dołączać corocznie do kapitału zakładowego, który zachowywany być ma w pułkowym jaszczyku pieniężnym, w biletach, dla powiększania się przez procent. Procenta od kapitału uchwalono rozdawać pensjonarzom tylko podczas ich służby w pułku Peczerskim, na zasadzie przepisów, przedstawionych do zatwierdzenia władzy wyższej.

* — N. król duński mianowany został szefem 17-go pułku siewierskiego dragonów Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzowicza Następcy tronu, który to pułk ma oddać nosić nazwę 17-go pułku siewierskiego dragonów Najjaśniejszego króla duńskiego.

* — Przez Najwyższy rozkaz z d. 29 maja (v. s.), generał-major z orszaku Cesarskiego *Stürler*, sztab-rotmistrz pułku kirasjerów lejbgwardji *Kozłow 2-gi*, i porucznik pułku preobrażeńskiego gwardji książę *Baratynski*, którzy zostawali przy boku J. C. W. ś. p. Cesarzowicza Mikołaja Aleksandrowicza, przeznaczeni zostali do zostawiania przy J. C. W. Cesarzowiczu Następcy tronu Aleksandrze Aleksandrowiczu, — pierwszy z pozostaniem w orszaku Cesarskim; a pułkownik pułku grodzieńskiego huzarów gwardji *Sstrandman 1-y*, dowódca fregaty „Aleksander Newski” kapitan 1. ej klasy *Fedorowski 1-y*, i dowódca Cesarskiego jachtu parowego „Standart” kapitan 2. ej klasy *Gołowaczew*, mianowani zostali fligel-adjutantami Jego Cesarskiej Mości — dwaj ostatni z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

* — Przez Najwyższy rozkaz z dnia 30 maja (v. s.) członek rady wojennej, komendant twierdzy petersburskiej, generał-lejtnant inżynierji *Sorokin 1-y*, mianowany został generałem inżynierji, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

* — Dnia 18 maja (v. s.) o godzinie 8 1/2, z rana, zmarł w Petersburgu senator, generał jazdy Mikołaj Dochturow, w wieku lat 78, weteran, który miał udział w bitwach austerlickiej i borodynskiej.

* *Siew. Pocz.* W Kijowie, d. 2 maja, zdarzył się następujący wypadek: małżonka generała artylerji Teplakowa, skutkiem nieostrożności z papierosem, została tak opalona, że pomimo wszelkiego ratunku lekarskiego, zmarła 7 maja wieczorem.

* *Rus. Inw.* Komitet do urządzenia wystawy przemysłowej w Moskwie ogłasza, że z rozporządzenia moskiewskiego wojennego generał-gubernatora poświęcenie wystawy płodów przemysłu, przed otwarciem jej dla publiczności, nastąpi 2 (14) czerwca. Przy poświęceniu oprócz oddzielnie zaproszonych osób i wystawców, nikt nie będzie mógł być obecnym; otwarcie zaś wystawy dla publiczności, nastąpi 3 (15) czerwca, o godzinie 10-ej z rana.

* *Wil. Wiest.* Podług wiadomości otrzymanych o pożarze w mieście Kownie, z d. 21 na 22 kwietnia, okazuje się że straty z tego pożaru wynoszą 99 tysięcy rubli, i że pewien starozakonny podejrzany jest o podpalenie.

* *Siew. Pocz.* Trakt pocztowy z m. Grodna na Wołkowysk do Słonima (w gubernji grodzieńskiej) skierowany został na stacją Strupin; przyczem przeniesione zostały z dawnej na nową drogę stacje pocztowe, znajdujące się jedna od drugiej w następujących odległościach: do Strupin 24 3/4 wiorst, do Czerleny 18 wiorst, do Rossi 27 wiorst, do m. Wołkowysk 16 1/4 wiorst, do Zelwy 24 1/2 wiorst, do Repnicz 21 wiorst, do m. Słonima 19 1/2 wiorst.

* — W gubernji kurskiej, włościanka wioski Cwiętowa, włości Ryszkowskiej, nazwiskiem Natalja Mołczanowa, porodziła 8 kwietnia r. b. żywego syna; następnie z 9 na 10 syna i córkę, z których syn zmarł a córka żyje; potem znowu z 13 na 14, — córkę żyjącą, i przy rodzeniu piątego dziecka Mołczanowa zmarła; z narodzonych 4-ech dzieci pozostaje dotąd przy życiu troje. Od wyjścia za mąż Mołczanowa, w ciągu lat dwudziestu dwóch, miała siedm połogów po jednym dziecku, sześć po dwoje bliźniąt, raz porodziła troje dzieci, a nareszcie 14 kwietnia wydała na świat czworo. Wiek miała lat 40. W ogóle więc porodziła 26 dzieci: 16 chłopców i 10 dziewcząt; z nich dotąd żyje 7, a 19 zmarło.

* *Pos. Z. Poznań, 13 czerwca.* Wczoraj przywieziono na tutejszy jarmark jeszcze 1,113 centn. wełny, tak iż cała jej ilość wynosi obecnie 21,783 centn., a zatem nieco mniej niż w r. z., co przypisać należy jedynie mniejszej wadze wełny. Nie wiadomo dotąd o ile uzasadnione były niepomyślne wiadomości, jakie otrzymano z początku o jarmarku na wełnę w Wroclawiu. Lecz wiadomości te, w połączeniu z niewielkim żądaniem ze strony krajowych kupców i fabrykantów, którzy za lat poprzednich zaopatrywali się po większej części przed rozpoczęciem jarmarku w jak największą ilość wełny, a obecnie bynajmniej się z tem nie spieszą, wywarły złe na

producentach wrażenie i wywołały niedobre usposobienie, nie całkiem okolicznościami usprawiedliwione. Prawie wszystka przywieziona tu wełna została sprzedana; producenci, przygotowani do niskich cen, pozostali w ogóle zadowolnieni z rezultatów jarmarku.

* *G. Handl.* W dalszym ciągu, dowieziono w dniu 13 b. m. i przyjęto do składu bankowego 1,538 pudów 33 funtów wełny; znaczniejsze partje były 367 pudów 6 funtów z Opola, p. Wydrychewicza, 143 pudów 7 funtów z Małej wsi p. Cyprjana Walewskiego, 118 pudów 20 funt. z Sarna, p. Antoniego Słoczyńskiego, 102 pudy 14 funt. z Repki JM. księdza Brześciańskiego, 87 pud. 37 funt. z Obory hr. Stanisława Potulickiego i t. d.; na wadze miejskiej przeważono i na pomostach złożono 244 pudów 6 funtów, w tej liczbie 101 pudów z Czernonki p. Garbulewskiego. Mycie wszystkich dostawionych partji, nie zostawia nic do życzenia, najbardziej jednak odznacza się pod tym względem partja z Obory, która rzeczywiście za wzór służyć może. Tryki wystawione są na sprzedaż, na placu bankowym w umyślnie urządzonych na ten cel budkach, z Serok gatunku negretti po cenach od 23 do 120 rs., z Bożej Woli p. Porths od złp. 140 do złp. 2,400; najwięcej wszakże odznaczają się tryki przez p. Szeina z zagranicy, z samego źródła sprowadzone; są to 2 i 3-letnie hiszpańskie elektoralne w liczbie sztuk 60, po cenach od 120 do 1,000 rs. za sztukę. Tak pięknej gromady tryków dawno w Warszawie nie widziano; p. Szein nie powstydzil się takimi okazami na którejkolwiek bądź wystawie zagranicznej; podziwiać należy taką przedsiębiorczość, że bez obawy ryzyka, tak drogocenną wystawę p. Szein urządził, wartość bowiem wszystkich tryków do 40,000 rubli dochodzi; chyba prawdziwa znajomość rzeczy i miejscowości znanego w kraju klasyfikatora owiec p. Szeina tłumaczy to przedsięwzięcie. Żadnych dotąd nie było obrotów; gdyż z fabrykantów krajowych znaczniejszych przybyli dopiero p. Repphan z Kalisza i p. Fiedler z Opatówka, inni są oczekiwani. Z kupców zagranicznych nikogo jeszcze nie widać; zajęci jeszcze ukończeniem interesów jarmarcznych w Wroclawiu; nie ulega wątpliwości, że prędzej lub później przybyć muszą, lecz czy przystąpią do zakupów, to pytanie, które w obec niekorzystnych rezultatów zagranicznych targów wełnianych czas rozwiąże. Razem przeto do d. 13-go, sprowadzono krajowej wełny 3,112 pudów 24 funtów.

* — Na miejsce wyszłego z zarządu drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej dyrektora pana *Haas*, który obejmuje zarząd drogi żelaznej z Wroclawia do Gorzelicy, ma jak się dowiadujemy wstąpić p. *Mutius*, będący aż dotąd czynnym w królewskiej dyrekcji drogi żelaznej górnośląskiej. Zmiana ta osobistości przedstawionemu akcjonariuszów dróg żelaznych warsz.-wied. i warsz.-bydg., mającemu się odbyć w d. 30 b. m. Co się tyczy dywidendy na akcje warsz.-wied., dowiadujemy się, że takowa podobno w roku bieżącym ustanowioną być ma na 8 1/2%, t. j. w tej samej wysokości co i w zeszłym roku.

* (*Desiderata*). Gdyby artysta, który wyrzeźbił figurę zdobiącą ogród saski, mógł być przewidzieć kłopot, jakiego nabawi przyszłych arystarchów, chcących odgadnąć ich znaczenie i nazwiska, byłby niewątpliwie pozostawił gdziekolwiek klucz do swych zagadkowych godeł, a przynajmniej byłby uczynił je tak jasnemi, że niepodobna byłoby omylić się co do ich znaczenia. Nie byłby on np. ubrał w gorset figurę wyobrażającą lato, który to anachronizm jest tembardziej uderzającym, jeżeli gorset okrywa kibić Cerery. — Mamy obecnie cztery nowe figury, i list zamieszczony w numerze naszego *Dziennika* z 10 b. m. podaje ich nazwiska, co do których redakcja miała słusność zastrzegając sobie ostatnie słowo. Nie mamy nic do nadmienia przeciw nazwie Cybele lub Gea, tym razem bowiem błąd nie jest dopuszczalny. Lecz pomimo najlepszych chęci, nie możemy poznać, jak to mieć chce autor listu wyż wzmiankowanego, *historji* w wyobrażeniu wojowniczym, przedstawiającem się oczom naszym przy wejściu do ogrodu. Nigdy jeszcze historia, mianowicie historia bezstronna, zaprzatająca się również dzielami pokoju jak i wojny, nie była przedstawianą z mieczem przy boku i w szyszaku na głowie. Ktoś ze spacerujących nadał już tej figurze nazwę Minerwy i wypisał to nazwisko węglem na piedestalu. Ktoś inny napisał na to odpowiedź ółwkiem, również na piedestalu, mówiąc że jest to głupstwo. Lecz głupstwo to nie jest może tak wielkie, zważywszy że artysta, nie przestrzegający ściśle godeł alegorycznych, chciał może rzeczywiście przedstawić boginię wiedzy nieśmiertelnej i sztuki, bez jej pancerza, dzidy i puklerza z wyobrażeniem głowy Meduzy. Co do nas, byłibyśmy skłonni do upatrywania w tej figurze *chwały* wojennej, gdybyśmy nie posiadali już w ogrodzie jednej chwały. Ta ostatnia trzyma w jednej ręce gałązkę podobną do gałązki lauru, druga zaś ręka jest wyciągnięta jakby po jałmużnę. Nie ma bezwątpienia w pałacu królów z domu saskiego miejsca na tak wielką liczbę wyobrażeń chwały, zwłaszcza że chcą na-

dać toż miano także jednej z czterech nowoustawionych figur. Protestujemy przeciw temu. Rzeczywiście chwała, czyli sława, prawdziwa chwała, nie trzyma swej trąbki pod pachą, jak to ma miejsce z figurą w naszym ogrodzie; nie trzyma ona trąbki z grubego końca, lecz z cienkiego, dla tego ażeby zawsze była w pogotowiu do rozgłaszania na cztery strony świata chwały męża, którego chce nieśmiertelnąć. Chwała także ma skrzydła, lecz nie ma w swych stóp naczyń z ogniem świętym, przypisywanym Weście. Z drugiej zaś strony Westa nie posiada pozostałych godeł, nadanych figurze o której mowa. Jakąż więc wypada nadać jej nazwę? O tem niżej powiemy. — Co do nowej *Uranji* czyli *Astronomji*, mamy już jedną w ogrodzie i wątpliwy ażeby artysta zeszłego wieku chciał nam zostawić aż dwie naraz Uranje w jednym miejscu, pomimo iż zrobił niejaki nadużycie z kulami ziemskimi, które porozdawał trzem czy czterem swym figurom, a między innymi dał jedną starej kobiecie bardzo brzydkiej i z wykrzywioną fizjonomją, ochrzczonej Bóg wie dla czego nazwą Jeografji. Zapytują nas znowu, jakie nadać wypada nazwiska? Odpowiadamy na to, że najlepiej byłoby może powstrzymać się od nadawania nazw, jeżeli rzeczywiście niepodobna znaleźć w bibliotece opisu pałacu saskiego któryby obejmował prawdziwe nazwiska figur znajdujących się w ogrodzie. W samej rzeczy, wyobraźnia odegrała wielką rolę przy tworzeniu tych figur, jak tego dowodzi ta z pomiędzy nich, której nadają obecnie nazwę Rzeźbiarstwa, a która jest wiernym wyobrażeniem postaci pięknej hr. Aurory Königsmarek, trzymającej w ręku portret swego królewskiego kochanka. W każdym razie, jeżeli już konieczność potrzeba nazwisk, spodziewamy się, że uwzględnione będą nasze pierwsze, bardzo uzasadnione uwagi (patrz numer 111 *Dziennika*) i że nadane zostaną inne nazwy niektórym z dawniejszych figur. Co do nowo-poustawianych, niech one pozostaną bez napisów, aż dopóki jaki nowy Champollion nie wynajdzie klucza do zrozumienia ich godeł hieroglificznych.

* Jeden z naszych warszawskich korespondentów uskarża się, iż pomimo bardzo słusznego rozporządzenia oberpolicmajstra m. Warszawy, względem markiz przedsklepowych, takowe na głównych punktach cyrkulacji, jak na przykład na ulicy Miodowej, tak nisko są spuszczone, iż przechodzącym, a nawet i jemu samemu zrzucają z głowy kapelusze. Uznajemy w zupełności słusność tej skargi, a w niewykonaniu rozporządzenia władzy, upatrujemy większą dbałość o dogodzenie jakimś drobnostkowemu interesowi prywatnemu, niż o wygodę ogółu.

* Parę tygodni temu w pałacu prymasowskim żona milicjanta, zapatrzwszy się na oprowadzanego po dziedzińcu niedźwiedzia, porodziła dziecko płci żeńskiej, które w parę dni zmarło, pokryte po ciele gęstym czarnym szorstkim włosem; obecnie znowu, to jest w zeszłą środę, żydówka pod N. 1050, w cyrkule 8 zamieszkała, powiła żywą dziewczynkę z wierzchnią zajęczą wargą i z wystającym z ust dość dużym zębem; mózg zaś pomieszczony jest z tyłu główki w osobnej narośli.

* W zeszłą środę, przy horyzoncie pokrytym gęstymi chmurami i przy znacznem oziębieniu atmosfery, kilkakrotnie ponawiał się deszcz ulewny, niekiedy z gradem, przy zmiennym coraz wietrze. O godzinie 2-iej z południa wicher wzmógł się, i po ogrodach zrządził znaczne szkody; ogród krasiński i saski zasypał odłamami gałęzi, w dziedzińcu zaś głównym pałacu Krasińskich na Krakowskim-przedmieściu pod N. 410 z dwóch starych topól znacznej wielkości jedną wyrwawszy z korzeniem, powalił na ziemię; drzewo to zakrywszy całą szerokość dziedzińca upadło na fury fornalskie po welnie opróżnione, przybyłe z dóbr ordynacji Krasińskich Ciemierniki i Gałowa. Skutkiem silnego uderzenia jeden koń został zabity na miejscu. Drugie podobne drzewo, którego pień był nadpruchniałym, dla uniknienia podobnego wypadku natychmiast ścięto. Mówiąc o pałacu Krasińskich, nadmieniamy, że sztachety żelazne ze wspiankami kamiennymi słupami, dotąd główny dziedzińiec zamykające, mają być przeniesione ku frontowi, tak, aby licowały z frontową ścianą bocznych oficyn. Nie znajdujemy, aby to nie byłoby z uszczerbkiem okazałości gmachu, względem atoli ekonomiczno-gospodarcze wskazują tę konieczność.

* *Listy nienależnie do skrzynek pocztowych włożone*, w dniu 14 czerwca (2 maja) r. b. a mianowicie: pod adresem, Królikowska bez wskazania miejsca, Salomon Dworakowicz w Poniewieżu, Tiemer i kompanji w Rydze, Janiszewski w Cytwie przez Igumeń, Wiktor Biefow w Petersburgu, Szlom Chwat w Brześciu Litew., Todras Pajkes w Grodnie, Lezor Rubinsztajn w Kownie, Stefan Szalomo w Mceńsku gubernji Orłowskiej; w dniu 15 czerwca r. b., Jan Anstern w Tule, Aleksander Kempfi w Włodzimi erzu gubernjalny, Salomon Chwat w Brześciu Litew., Zelman Rappoport w Grodnie, A. Feldman cukiernik w Pińsku, Izaak Braun w Rydze, Dominik Mikulski w Słucku, Dmitru Ewdokimow u w Kirsanówce, Stanisław Ekelin w Twerze.

* W dniu 2 (14) czerwca 1865 roku urodziło się w Warszawie: *Chrześcijan płci męskiej 10, żeńskiej 9; Starozakonnych: płci męskiej 10, żeńskiej 3; razem 32; zaślubieni: Chrze-*

ściennie: Boenisch Antoni obywatel piwowarski, z Jung Amanda; Pawłowski Franciszek artysta malarz, z Malinowską Antoniną; Gromedziński Kazimierz, z Podbielską Wiktorją; *Starozakonni*: Peltyn Henryk komisant handlowy, z Głazsztern Chają; Szwei Józef handlujący, z Nachmer Bronisławą; zmarli: *Chircejsjanie*: Bielawski Julian lat 63 dymis. kapitan; du Lawrans Stanisław lat 86 emeryt; Kopeczyński Józef lat 17 syn wyrobni-ka; Paszota Ludwik lat 19 syn kowala; Karkowski Eugenjusz lat 6 syn stróża; Budelman Matylda półtora roku córka kowala; Gładysz Aleksander rok jeden syn wyrobni-ka; Głuszek Katarzyna miesiąc 6; Domaniewska Leontyna miesiąc 3; Łącki Teodor miesiąc 2; Kalinowski Tomasz dni 9; Siekierko Jan dni 8 syn stróża; Atonowicz Antoni dni 7 syn służący; *Starozakonni*: Rzepnik Gołda lat 18 córka handlarza koni; Goldberg Mindla lat 22; Dawidsohn Boruch miesiąc 1 syn kupca; Kletner Beziemienna dni 2; Dwoje bliźniąt płci żeńskiej niez-ywo urodzonych.

* W dniu 2-m (14-m) czerwca przyjechali do Warszawy generał-lejtnanci Orłow I, z Petersburga, Żukowski z Nowogrodzkiej, generał-major Perec, dymisjonowany generał-major Satler, radca tajny senator Hube, kamerjunktur dworu J. C. M.: hrabia Potocki, hr. Jeziński, Pecherzewski i Müller z Petersburga; — wyjechali, inspektor austriackiej kawalerji książę Lichtenstein, generał-adjutant Schwartz, pułkownik wojsk austriackich hrabia Ton i rotmistrz hr. Guniada zagranicę. — W dniu 3-m (15-m) t. m. przyjechali generał-major z orszaku Jego Cesarskiej Mości Den oraz dymisjonowany generał-major Berg z Petersburga; — wyjechali generał-majorowie Czengierzy do Piotrkowa, Perec do Wiednia.

Ameryka.

* *Cour. des Etats. Un.* z 31 maja pisze: Podług postanowienia sekretarza wydziału wojny, ogłoszonego z rozkazu prezydenta Johnsona, wszelkie wyroki dotyczące uwieżienia, wydane podczas wojny przez sądy wojenne, odwołują się. Osoby trzymane z mocy tych wyroków w więzieniu, mają być niezwłocznie wypuszczone.

* *La Fr.* Generał Ortega przeniósł się z Nowego Yorku do Nashville, nowego punktu środkowego działań jego i jego stronników. Zapewniają, że dowódca tego okręgu otrzymał rozkaz niedozwalania rozszerzania się tym działaniom, a generał Sheridan wysłany na dowodzącego w Teksas, otrzymał instrukcje w tymże duchu i ma starannie strzedz granicy nad Rio-Grande.

Anglja.

* *La Fr.* W Anglii przyspasabiają się do wyborów z coraz żywszą gorliwością. Zachowawcy zebrali w dwóch swych klubach w Carlton znaczną sumę, aby mogli waleczyć na całej przestrzeni państwa, z pomocą takich wydatków, jakich nie widziano od 1841 r., epoki porażki torysów. Sis Charles Wood, który miał wejść do izby lordów, musi jeszcze czekać na wyniesienie na tę godność, ponieważ jego kandydatura jest konieczna w hrabstwie Jorku, gdzie tylko on może pokonać kandydata zachowawczego.

* *La Patr.* W tych czasach dzienniki angielskie miały do doniesienia o kilku strasznych wypadkach, na drogach żelaznych. Izba niższa wzięła to bardzo do serca i jeden z jej członków zganił znowu energicznie niedostateczność przepisów specjalnych i praw zapewniających opiekę dla życia podróżnych.

* — Królowa Wiktorja wydała dekret, mocą którego zaprowadza sąd najwyższy w Szangai i trybunały prowincjonalne w cesarstwach chińskim i japońskim; do jurysdykcji tych sądów należeć będą wszyscy poddani angielscy, którzy dopuszczają się zbrodni, lub też wykroczeń przeciw handlowi, albo też naruszają przepisy dane przez reprezentantów dyplomatycznych królowej, albo nareszcie pogwałcą neutralność lub dopuszczają się obrazy wywierzonych przeciw obrządkom i ceremonjom religijnym krajowców. Środek ten, którego gorąco sobie życzą, przyczyni się wiele do utrzymania dobrych pomiędzy obu rządami stosunków.

Austrja.

* *Nordd. A. Z. Wiedeń, 11 czerwca.* Zaledwie 24 godzin upłynęło od czasu powrotu cesarza ze stolicy Węgier do Wiednia, a już przestano rozmawiać o tym wypadku, który prawie przez cały tydzień zajmował wyłącznie szpalty tutejszych dzienników i którego doniosłość z gorącymi nadziejami sięgała o wiele dalej, niż przyznać to mógł sam bystry rozum gruntujący się na położeniu stosunków. Głównym dziś przedmiotem rozmowy, którym zajmują się wszyscy tak politycy jak i nie politycy, jest przedstawiony przez Plenarę powazoworaj projekt do kredytu.

* *Gaz. Lwow. Wiedeń, 11 czerwca.* Wczoraj o godzinie 5 zebrali się znowu do 60 studentów narodowości węgierskiej, by obradować nad wnioskiem studenta Helda, który proponuje, ażeby: deputacja z 12 studentów udała się do cesarskiego dworu i złożyła u stóp tronu ze strony studentów węgierskich zapewnienie niezmiennej wierności i przywiązania." Obrady za-

gał p. Held kilku słowami, poczem student Kanitz obrany został prezydentem. Po dłuższych dość żwawych rozprawach zamieniono powyższy wniosek na uchwałę, i obrano w tym celu deputację z 14tu członków.

* *Wien. Z.* W dniu 6 b. m. w zamku Miramar obchodzono uroczystości dzień urodzin cesarzowej meksykańskiej. O godzinie 8 wywieszono flagę i dano 21 wystrzałów z dział na znak pozdrowienia. O godzinie 9 w kaplicy zamkowej rozpoczęła się uroczystość kościelna, na której było obecnymi bardzo wiele znakomitych osób i wielka liczba z tych, którym cesarska para nie wygasła pozostawiła po sobie pamięć. Przez cały dzień zapisywały się różne osoby do album z powinszowaniem. O zachodzie słońca zdjęto flagę wśród powtórnych wystrzałów z dział.

* *Schl. Z. Wiedeń, 11 czerwca.* Cesarz austriacki rzekł onegdaj do hrabiego Maurycygo Esterhazego. ministra bez wydziału. „Madzary byli dotychczas panami kraju; muszą nauczyć się teraz być jego obywatelami.”

Belgja.

* *Patriot. Z. Bruksella, 8 czerwca.* Król odprawia ciągle w okolicach Brukselli długie przejażdżki, w odkrytym powozie. Jak najzupełniej powrócił on do zdrowia.

Francja.

* *Schl. Z. Paryż, 10 czerwca.* *Gazeta Kolońska*, która przez 22 dni z rządu nie była wydawaną, okazała się znowu wczoraj w Paryżu. Okazanie się jej dało wiele do myślenia. We wszystkich kawiarniach i restauracjach, gdzie takową prenumerowano, witani byli o 4-ej godzinie, o której wydano powyższą gazetę, goście przez gospodarzy i kelnerów następującymi słowami: *Kolońska* znowu jest! Pomiedzy niemiecką publicznością Paryża, zjawienie się na nowo *Gazety Kolońskiej*, było przedmiotem całodziennych rozmów.

* — *Paryż, 11 czerwca.* Jacht księcia Napoleona otrzymał rozkaz udania się do Hawru. — Jenerałowie Deligny i Legrand pojedynkowali się; pierwszy z nich poległ.

* *Nordd. A. Z. Paryż, 11 czerwca.* Wczorajsze dzienniki wieczorne i dzisiejsze poranne przepełnione są szczegółami o powrocie cesarza. Faktem jest, że cesarzowi podróż wybornie posłużyła, i stereo typowe powtarzanie depeż algierskich o wybornym stanie zdrowia cesarza, nie były czczemi tylko frazesami.

* *Le Nord. Paryż, 11 czerwca.* Dziś na wyścigach w lasku bulońskim zebrali się bardzo wiele osób z powodu wielkiej nagrody m. Paryża. P. Lagrange został znowu zwycięzcą. *Gladiator* przybył pierwszy z wielką łatwością do mety, wyprzedziwszy drugiego konia o 3 sążnie; *Vertugadin* był drugim, *Fourmalet* trzecim, *Gontran* czwartym, a *Totleben* piątym. Cesarz Napoleon, obecny na wyścigach, witałym był z jak największym zapalem, chciał on osobiście powinszować p. Lagrange. Wyścigi wczorajsze w lasku bulońskim, mało budziły zajęcia; o nagrodę cesarza 10,000 fr., ubiegały się tylko dwa konie należące do p. Lagrange; z tych jeden był skaleczony i niezdolny do biegu; przebiegły metę małym galopem. Zajmowano się głównie wielkimi wyścigami, które miały odbyć się następnego dnia. Wieczorem anglicy i cudzoziemcy, którzy przybyli na wyścigi, zebrali się w znacznej liczbie w Mabilie. Podwórce w Grand Hotel przepełnione było żokejami angielskimi, którzy zakładali się o *Totlebena*, swego faworyta. Nieszczęśliwi, z rezultatu dzisiejszych wyścigów jakiegoż zawodu doznali tak co do swych kieszeni, jak narodowej miłości własnej! Ajenci ułatwiali pobieranie naprzód stawek w jednej z księgarni na bulwarze włoskim.

* *La Patr. Paryż, 12 czerwca.* Dziś odbyło się w Tuilerjach posiedzenie rady ministrów i rady tajnej, pod prezydencją cesarza i w przytomności cesarzowej. Po naradach, cesarz rozmawiał jeszcze jakiś czas z kilku ministrami. — Na przedstawienie ministra wojny, cesarz postanowił, że medal meksykański udzielony zostanie nietylko tym wojskowym którzy wylądowali w Vera-Cruz przed 31-m grudnia 1863 r., lecz i tym wszystkim, którzy znajdowali się w szeregach oddziałów należących do wyprawy, bez względu na czas w którym przybyli do Meksyku, z wyjątkiem wszakże tych wojskowych, którzy z powodu złego sprawowania się, uznani zostaną za niegodnych noszenia tej oznaki pamiątkowej. — Wczoraj po południu przytrafił się księciu Napoleonowi wypadek. Przejeżdżał się on w amerykance po polach Elizejskich, gdy w tem na zawrocie koło hipodromu, koń jego rozbiegał się; książę wypadł z powozu, który przeszedł po przez niego. Na szczęście atoli książę doznał tylko nieznacznego potłuczenia i kazał się zawieść do Meudon. — Zniesiony został zakaz, jakim dotknięte były niektóre dzienniki, zwłaszcza *Europe* frankfurcka. — Broszury zaczynają znowu się pojawiać. Dziś otrzy-

maliliśmy dwie nowe broszury: jedną, o której potem pomówimy, a drugą przez p. de Montalembert, który wychwala Amerykę północną, na niekorzyść ludów całego świata. Pierwsza broszura, pióra p. Ludwika Veullot, powstaje przeciw systemowi, który wziął obecnie górę w Rzymie; p. Veullot szydzi z wszelkich idei tegoczesnej polityki, z wszelkich rad najroztropniejszych opinji publicznej, z wszystkich usiłowań robionych w zamiarze szczerzego pojednania. P. de Montalembert znalazł sposobność do napisania hymnu pochwalnego na cześć łupieżców Północy, a p. Veullot, na cześć rzymskiego *non possumus*. Znaczy to mieć dość; co się zowie, czasu do stracenia.

* *Allg. A. Z.* Jak donosi *Sémaphore* z Marsylji, Abdel-Kader przygotowanym jest do odbycia podróży do Francji. Oczekuje on tylko powrotu cesarza. Obecnie bawi on w Krymie, dokąd zawiózł go statek sułtana. Prawdopodobnie w końcu tego miesiąca, jeśli nie takiego nie zajdzie, przybędzie on do Marsylji. Najstarszy także syn szacha perskiego, piętnastoletni Mussafer-El-Din, ma przybyć także w ciągu tego lata do Europy z swoim ochmistrem i liczną świtą, dla uzupełnienia swojej edukacji. W końcu tego miesiąca stanie on w Trapezuncie, i przez Odesę, St. Peterburg, Wiedeń, Paryż i Londyn kontynuować będzie swoją podróż, a przez Marsylję i Konstantynopol powróci do Persji.

Hiszpanja.

* *Wien. Abp.* Rząd hiszpański, tak samo jak to uczyniły rządy francuzki i angielski, wydał dekret, w którym oświadcza, że nie jest w stanie uznać dłużej Stanów skonfederowanych za stronę prowadzącą wojnę.

* *Krak. Z.* W Madrycie bardzo mało zwracają uwagi na zarządzoną w ostatniej encyklice papieżkiej uroczystość jubileuszową; ale na prowincji rzecz ma się inaczej, i stronnictwo liberalne w komiczny sposób z głośnemi występuje skargami, że od żołnierzy wymagają wypełnienia duchownych obowiązków. W Saragosie miano żądać od żołnierzy, ażeby po capstrzyku, jeżeli już nie wielki, to przynajmniej mały odprawiali różaniec, dla dostąpienia odpustu jubileuszowego.

Meksyk.

* *La Patr.* Gdy w r. 1580, hiszpanie badali po raz pierwszy bogatą i piękną okolicę, noszącą obecnie nazwę Sonory, zostali oni uprzejmie przyjęci przez naczelnika jednego z pokoleń indyjskich. Zona tego naczelnika, która była młodą i piękną, pochodziła z rodu dawnych kapłanów plemienia jakisów. Tak naczelnik pomieniony jak i żona jego obesli się z hiszpanami z nadzwyczajną dobrocią i ludzkością. Następnie mówiąc o okolicy którą zwiedzili, hiszpanie nazywali ją krajem pięknej senory (pięknej pani), tak iż mało po mału, i dla większej dźwięczności, wyraz *senora* zamieniony został na *Sonora*, którą to nazwę przyjęto urzędownie od r. 1710. Sonora stanowiła przez długi czas, wraz z Cinaloa, jedną prowincję, której nadana była nazwa Stanu zachodniego. Dziś Sonora jest odrębną prowincją, i przed ogłoszeniem ostatniego dekretu cesarza Maksymiljana co do podziału Meksyku na 50 departamentów, którego to dekretu nie zdołano jeszcze do tej prowincji zastosować, stolicą jej było miasto Urés, położone w pięknej i żyznej dolinie, zdolnej do uprawy zboża i wszelkich owoców.

* *Le Mon. Un. s.* Straszny wypadek w d. 4 maja zasmucił mieszkańców Meksyku i znajdujących się tam francuzów. Pożar wybuchnął w magazynie mebli, należącym do stolarza francuzkiego; kilku wyższych oficerów z armji francuzkiej udało się natychmiast na miejsce nieszczęścia. Ogień zdołano ugasić, ale trzy ofiary stały się jego pastwą: pułkownik Tourre, dowódca 3-go pułku żuawów, porucznik Labrousse z 99 pułku linjowego i chorąży Schlinker.

Prusy.

* *Cor. Hav. Bul. Berlin, 7 czerwca.* Depesza hr. Mensdorffa z d. 1 czerwca dotycząca kwestji zwołania stanów prowincjonalnych w księstwach nadelbańskich, została w rzeczy samej komunikowaną w dniu wczorajszym panu Bismarckowi. Zestawia ona szczegółowo rezultat prowadzonych układów co do zwołania reprezentacji księstw. Hr. Mensdorff przyznaje z zadowoleniem, że Prusy odstąpiły od alternatywy postawionej w pierwszej depeszy z dnia 17 kwietnia co do praw wyborczych. Hr. Mensdorff zgadza się w końcu na bezwarunkowe przyjęcie propozycji, według której stany prowincjonalne księstw mają być zwołane na zasadzie prawa wyborczego z 1848 roku. Środki przygotowawcze rozcigające się do wywołania wyborów uzupełniających stany prowincjonalne z 1860 r. zostały bezzwłocznie ogłoszone.

* *Patriot. Z. Berlin, 11 czerwca.* Obiegająca tu pogłoska o niezadługu ustąpieniu ministra wojny i

